

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission in
Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations Unies au
Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

TRANSKRIPT

**NGA SEANCA PLENARE E KUVENDIT TË KOSOVËS,
E MBAJTUR MË 23 SHKURT 2005**

**SA PLENARNE SEDNICE SKUPŠTINE KOSOVA,
ODRŽANE 23. 02. 2005. GODINE**

**SHKURT – FEBRUAR
2005**

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

RENDI I DITËS

- ✓ 1. Miratimi i procesverbalit të seancës së mëparshme;
- ✓ 2. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për miratimin e Buxhetit të Konsoliduar të Kosovës dhe për Përvetësimet për periudhën prej 1 janari deri më 31 dhjetor 2005;
- ✓ 3. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr.2003/2 „Për Menaxhimin e Financave Publike dhe të Përgjegjësive”;
- ✓ 4. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për Verërat;
- ✓ 5. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për Lirinë e Asocimit në OJQ;
- ✓ 6. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për Shërbimet Sociale dhe Familjare;
- ✓ 7. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për Mbrojtjen e Natyrës;
- ✓ 8. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për Banim;
9. Shqyrtimi i rekomandimit të Komisionit për Gjyqësi, Legjislacion dhe Kornizë Kushtetuese për emërimin e gjyqtarëve;

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање записника са претходне седнице;
2. Друго разматрање Нацрта закона о Консолидованом Буџету Косова и издвајањима, за период 1.јануар до 31.декембар 2005. године;
3. Друго разматрање Нацрта закона о изменама и допунама Закона бр.2003/2 о „Менажирању јавним финансијама и одговорности”;
4. Друго разматрање Нацрта закона о Вину;
5. Друго разматрање Нацрта закона о Слободном приступању НВО;
6. Прво разматрање Нацрта закона о Социјалним и породичним услугама;
7. Прво разматрање Нацрта закона о заштити природе;
8. Прво разматрање Нацрта закона о становању;
9. Разматрање препоруке Комисије за Правосудна питања, законодавство и уставни Оквир за именивање судија;

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

AGENDA

1. Approval of the minutes of previous meeting;
2. Second reading of Draft Law on Appropriation and Consolidated Budget of Kosovo for period of time since 1 January until 31 December 2005;
3. Second reading of Draft Law for adjustments and completion of Law nr.2003/2 on „Management of Public Finances and accountabilities”;
4. Second reading of Draft Law on Wines;
5. Second reading of Draft Law on Freedom of Association to NGO-s;
6. First reading of Draft Law on Social and Family Services;
7. First reading of Draft Law on Protection of Nature;
8. First reading of Draft Law on Residence;
9. Deliberation of recommendation by the Committee of Judicial, Legislation and Constitutional Framework matters on appointment of Judges;

T R A N S K R I P T

NGA SEANCA PLENARE E KUVENDIT TË KOSOVËS,

E MBAJTUR MË 23 SHKURT 2005

Seanca Plenare u mbajt në Sallën plenare të Kuvendit të Kosovës.

Seanca filloj punën në orën 10,00.

Seancën e kryesoi Fatmir Sejdiu, anëtar i Kryesisë së Kuvendit të Kosovës.

Bashkëkryesues Naim Maloku, anëtar i Kryesisë së Kuvendit të Kosovës.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Të nderuar deputetë, i nderuari zoti Kryeministër, të nderuar ministra, mirëserdhët në Seancën e sotme të Kuvendit. Mirëseardhje iu dëshirojmë po ashtu edhe deputetëve të posaçertifikuar: Sadudin Berisha, Ymer Halimi, Mazlum Kumnova, Saša Djokić dhe Ferid Agani.

Të nderuar deputetë, rendin e ditës dhe materialet për këtë mbledhje i keni marrë me kohë. Si pikë e parë e rendit të ditës është:

Miratimi i Procesverbalit nga mbledhja e kaluar.

Nëse keni ndokush vërejtje, këto mund t'i përcillni lirisht. Nëse nuk ka, konsideroj se Prosesverbal i mbledhjes së kaluar miratohet.

A jeni për këtë propozim? Ju faleminderit.

Po ashtu, mbetet praktika e mëparshme, nëse ka lëshime teknike eventuale në Transkript, ato mund të paraqiten si vërejtje.

Pika e dytë e rendit të ditës është:

- Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për miratimin e buxhetit të konsoliduar të Kosovës dhe për përvetësimet në periudhën prej 1 janar deri më 31 dhjetor 2005.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 28 janar 2005.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar këtë dhe Kuvendit i kanë paraqitur raporte e rekomandime me amendamente që do të procedohen tanë gjatë votimit.

Nëse insistoni, urdhëroni zoti Krasniqi, por ne hymë në shqyrtim të kësaj pike!

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI:

Zoti kryesues, të nderuar deputetë,

Para më tepër se një muaj, Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike ka shtruar kërkesë – me 26 nënshkrime për t'u futur në rend dite çështja e decentralizimit dhe konsiderojmë se pa të drejtë është votuar në Kryesinë e Parlamentit, sepse kur e bëjnë kërkesën 25 deputetë e më shumë çështja e ngritur drejtpërsëdrejti hyn për debatim në Parlament.

Dhe unë dua t'i them disa fjalë lidhur me atë pse Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike të Kosovës mendon që çështja e decentralizimit ose e reformimit të pushtetit vendor ka qenë dhe mbetur imperativ i kohës. Nëse për asgjë tjetër – atëherë për t'u shkëputur nga praktika e administrimit – të administratës së dhunshme serbe.

Duke pasur parasysh këtë dhe shumëçka tjetër, kemi qenë - dhe jemi - fuqimisht të interesuar dhe të angazhuar për reforma të reja, të thella dhe të shpejta; jemi edhe për çdo formë të decentralizimit që çon në drejtim të shërbimeve më të mira për qytetarët e Kosovës pa dallim etnie, gjuhe apo feje.

Jemi për decentralizimin e pushtetit vendor - nëse ai bëhet për të gjithë qytetarët e Kosovës - pa përjashtim me majorizim; nëse ai bëhet mbi standarde evropiane që dalin nga Karta Evropiane për decentralizimin e pushtetit vendor; nga rekomandimet e Këshillit të Evropës për decentralizimin e pushtetit vendor në Kosovë dhe mbi bazën e Dokumentit kornizë të hartuar nga UNMIK-u, institucionet e përkohshme të vetëqeverisjes – ku kanë marrë pjesë edhe ekspertë nga Këshilli i Evropës dhe ata të USAID-it.

Dokumenti kornizë ka qenë i miratuar nga institucionet e përkohshme të vetëqeverisjes, nga UNMIK-u, nga Nju-Jorku, Uashingtoni, Grupi i Kontaktit dhe Brukseli. Me dokumentin në fjalë i janë hapur dyert decentralizimit por jo duke anashkaluar krejtësisht Kuvendin e Kosovës. Grupi i punës ka ofruar një dokument teknik, por nuk ka qenë dhe as që është në përgjegjësitë e tija për të marrë vendime politike, siç është krijimi i komunave të reja, të ashtuquajtura komuna pilot, sikur ofron plani i ri i Qeverisë së Haradinajt.

Korniza kushtetuese – kapitulli 8, paragrafi nën shkronjën p) shkruan: "Ruajtjen e kufijve ekzistues të komunave" – ndalon ndryshimin e kufijve të komunave. Pra, e ndalon ndryshimin e kufijve të komunave. Të njëjtën gjë e bën edhe Rregullorja 2000/45, mbi të cilën është i organizuar pushteti vendor në Kosovë. Deri tani është penguar vetëm krijimi i komunave me shumicë shqiptare. Jo vetëm në Kosovë! Nuk mund të funksionojë një pushtet i mirë për pakicën pa qenë i kënaqshëm dhe i pranueshëm për shumicën. Me krijimin e komunave të reja pilot, në tërësi është tejkaluar dokumenti kornizë, nuk përfillet rekomandimi i tretë i Këshillit të Evropës; nuk përfillet asnjë përvjoje a praktikë e asnjë vendi, as të atyre vendeve që kanë kaluar në procesin e transacionit.

Për shumicën e qytetarëve të Kosovës nuk po ndodhë decentralizimi. Kjo duhet të thuhet shkoqur dhe haptas. Komunat pilot, shqiptare dhe ajo turke, janë për të legalizuar komunat enklava të Graçanicës dhe të Parteshit por jo për decentralizimin e shërbimit më të mirë për qytetarët pa dallim etnie. Ideja për komunat pilot ka qenë për komunat ekzistuese, të cilat duhet t'i kalonin nënkomunave disa shërbime. Qëllimi ishte që pushteti të ishte sa më pranë qytetarit. Kështu thuhet në dokumentin kornizë të pranuar nga institucionet vendore e ndërkombëtare – edhe një herë po e ceku: nga Nju-Jorku dhe Brukseli. Shfletoni materialet e kohës dhe do të bindeni për këtë.

Unë në Seancën e fundit, kam dërguar një material në Sekretari, që ai material t'u shpërndahet deputetëve dhe Sekretaria është mirë t'ju tregon juve pse nuk e ka shpërndarë atë material. Prandaj, natyrshëm shtrohen një varg pyetjesh që kërkojnë përgjigje profesionale:

- Cilat janë rregullat juridike që rregullojnë funksionimin e komunave pilot? Këto rregulla deri më tani nuk ekzistojnë.
- Cili është institucioni që ratifikon vendimet e grupit teknik të punës, nëse nuk është parlamenti?
- Përveç Kuvendit të Kosovës, kush tjetër mund t'i përcaktojë rregullat e funksionimit të komunave pilot?
- Kush janë palët në këtë proces?
- Cilat janë obligimet dhe përgjegjësitë e palës serbe?
- A mund të jetë UNMIK-u palë në këtë proces?
- Cila është kostoja e këtij eksperimenti? A e din këtë Qeveria?
- Cili ka qenë niveli i funksionimit dhe integrimit të komunave etnike serbe të deritashme? Në Kosovë ka komuna etnike serbe.
- Cili ka qenë integrimi i këtyre komunave në institucionet e UNMIK-ut, e të mos flasim pastaj për institucionet e Kosovës.
- A ka ndonjë vlerësim për këtë dhe kush e ka bërë atë vlerësim?

Unë mendoj se këto janë disa pyetje që duhet t'u përgjigjet Qeveria.

Edhe një çështje duhet ta shtroj. Po formohen komuna të reja. Cila është hapësira kadastrave e këtyre komunave? Kush e din këtë dhe kush e ka përcaktuar këtë?

Ne jemi të bindur se ky është një proces i rëndësishëm politik dhe si i tillë mund të bëhet mbi bazat e një marrëveshjeje politike e cila edhe si e tillë duhet të ratifikohet në Kuvend. Kështu është praktika e Marrëveshjes së Ohrit.

Anashkalimi i Kuvendit të Kosovës në këtë proces nuk është as legal e as legitim. Është ilegal dhe shumë i dëmshëm për proceset demokratike që po kalon Kosova.

Për të parë dallimin në mes decentralizimit dhe enklavizimit, siç parashihet në rekomandimet e Këshillit të Evropës për decentralizimin e pushtetit vendor në Kosovë, unë kam sjell këtu këtë: komuna është në mes, nënkomunat janë lënë anash. Ky do të ishte një decentralizim dhe pushteti do t'u ofrohej qytetarëve. Dhe, ky decentralizim është paraparë edhe në dokumentin kornizë që është i anashkaluar. Kurse kjo forma që prej një komune me shkëput një komunë tjetër nuk është decentralizim. Në këtë rast është enklavizim dhe është legalizim i pushtetit paralel serb në Kosovë.

Grupi Parlamentar i Kosovës kërkon që kjo çështje të debatohet sot. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zoti Krasniqi. Ju lutem, të jap vetëm një sqarim e pastaj mund të angazhoheni për dhënen e kontributit tuaj. Mendova se e miratuam rendin e ditës. Në Kryesinë e Kuvendit ekziston iniciativa dhe kërkesa edhe e Grupit Parlamentar të PDK, edhe e grupeve tjera parlamentare, edhe e deputetëve veçmas që kjo çështje të shtrohet në rend dite, të debatohet në Kuvend dhe të jepen të gjitha elementet e nevojshme për një proces të mirëfilltë të reformës së pushtetit apo decentralizimit, si do ta emërtojë Kuvendi finalisht.

Ju e dini se Qeveria ka bërë një përgatitje. Dje ka bërë një miratim të një Projekti të parë, i cili duhet të debatohet. Mendoj dhe është mendim i përgjithshëm i Krysisë, s'është vetëm imi, që në seancën e parë tash – në një afat optimal të nevojshëm – të dorëzohet i gjithë dokumentacioni i nevojshëm për një debat të mirëfilltë. Ne nuk kemi hyrë në debat, por një debat i mirëfillt që do të jetë në Kuvend për të dhënë – ta quajmë – një dritë të gjelbërt të procesit të mëtejshëm që Qeveria do t'ishte faktor implementues në fazën e mëvonshme.

Kjo është ajo që ne kemi biseduar, dhe materialet nga Qeveria duhet t'u distribuohen deputetëve të Kuvendit, edhe ky i miratuari dje, por edhe materialet e tjera të nevojshme për të pasur një pasqyrë të përgjithshme të gjithë proceseve sa i përket kësaj çështjeje.

Nëse e shihni të udhës, mund të debatojmë, e nëse jo – unë angazhohem, me të gjithë tjerët, edhe anëtarët e Kryesisë që kjo çështje të shtrohet në rend dite në afatin sa më të shkurtër, jo të pritet për seancë të gjatë sipas ciklit të seancave të rregullta të Kuvendit.

A jeni dakord me këtë propozim? Ju faleminderit. Urdhëroni, zoti Surroi. Mirë, mendoj se u dakordua rrëth këtyre çështjeve.

DEPUTETI VETON SURROI:

E nderuara Qeveri, i nderuar kryesues, të nderuar kolegë,
I kam katër çështje të shkurta. Çështja e parë është: Ne kemi qenë me përshtypje në Grupin tonë Parlamentar se sot do të debatojmë edhe rrëth formimit të komisionit hetimor lidhur me shpenzimet e famshme të dhjetorit. Nuk dimë arsyen pse është hequr kjo nga rendi i ditës, por do t'ishte normale – e mirë edhe për Qeverinë, edhe për Kuvendin – që kjo çështje të vihet në binarët e transparencës dhe që të gjitha grupet parlamentare të përfshihen në atë komision hetimor dhe ta heqim atë çështje nga rendi i ditës dhe që të mos elaborohet më tutje në media apo në prononcime të ndryshme politike. Pra, nuk kuptojmë pse është hequr kjo çështje nga rendi i ditës dhe insistojmë natyrisht që të vihet, në mënyrë që ta formojmë dhe procedojmë me punën.

Çështja e dytë – lidhur me decentralizimin. Kemi përkrahur edhe ne si Grup politik nevojën që Parlamenti të debatojë lidhur me decentralizimin, me reformën e pushtetit lokal.

Sic u pa nga mbledhja e djeshme e Qeverisë dhe nga disponimi i një pjese të Parlamentit këtu, duhet t'i japim tri rekomandime:

Rekomandimi i parë, është që ligjet për decentralizim, sepse nuk është vetëm një, ligjet për reformën e pushtetit lokal – të mos vihen në procedurë parlamentare para se të hyjnë, gjegjësisht mos të vijnë në seancë plenare para se të kalojnë nëpër komisione gjegjëse. Këto ligje duhet të kalojnë, si edhe çdo ligj tjetër, nëpërmjet mekanizmit të komisionit i cili e shqyrton, në radhë të parë Komisioni për jurisprudencë, por natyrisht edhe komisionet tjera,

siç éshtë ai i Buxhetit, sepse decentralizimi si edhe çdo gjë tjetër ka implikime buxhetore në një buxhet edhe ashtu të varfér të Kosovës.

Çështja e dytë – dhe edhe për këtë çështjen e parë, sygjerojmë që brenda një apo dy javësh këto ligje të përgatiten dhe të hyjnë në procedurën e komisioneve gjegjëse në mënyrë që t'i hyjmë kësaj çështjeje me themel.

Çështja e dytë, e lidhur me decentralizimin dhe për ne preokupueset, éshtë insistimi për një voluntarizëm politik të imponimit të pilot-projektit. Pilot-projektet i konsiderojmë si një kategori jolegale, një kategori jokushtetuese, dhe si e tillë e paaplikueshme, pa legjitimitetin dhe legalitetin e duhur që duhet t'i kenë lëvizjet e këtilla.

Prandaj, kërkojmë që, përderisa mos të hyjnë në shqyrtim këto dokumente gjegjëse, mos të procedojë puna në implementimin e pilot-projekteve. Pilot-projektet mund të janë projekte, dhe për si të tilla mund të diskutojmë për to, por mos të hyhet në zbatimin e tyre përderisa mos të gjendet forma kushtetuese-juridike për to.

Dhe, çështja e tretë – e lidhur me këtë gjë, éshtë që decentralizimi, ashtu siç e shohim ne edhe reformën e pushtetit lokal éshtë vetëm reformë brenda një reforme të tërësishme kushtetuese në Kosovë.

Nëse duam reformë të pushtetit lokal, atëherë këtë mund ta bëjmë vetëm brenda një kushtetute të re, brenda një kornize të re juridike për Kosovën dhe në këtë drejtim përshëndesim deklarimin publik të Kryetarit Rugova se do t'i dorëzojë Parlamentit Draftin e bazave për kushtetutë të re të Kosovës, të hartuar në Uashington dhe ne do ta përkrahnim një çështje të tillë.

Nëse mund të përmblidhet ky sugjerim, atëherë do t'ishte që ligjet për decentralizim dhe Drafti i kushtetutës së re të hyjnë paralelisht në shqyrtim në procedurë parlamentare. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti Surroi. Kam një sqarim, ju lutem, rrith çështjes së parë. Nuk ka hyrë në rend dite në Kryesi sepse ka qenë material i vonuar dhe Kryesia do ta ketë parasysh në fazën tjetër. Rreth çështjeve tjera, janë procese normale që ky Kuvend duhet t'i përcjell, edhe organet ekzekutive po ashtu. E ka fjalën zoti Gashi, si kryetar i Grupit Parlamentar.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

I nderuari kryesues,

Ne me kohë kemi marrë ftesën me rend të ditës për seancën e sotme dhe Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës mbështet këtë rend të ditës.

Njëkohësisht, mbështesim përfilljen e procedurave për çështje të jashtëzakonshme - që mund të ngritën në seancë plenare - dhe jemi të gatshëm, nëse që nga dita e shpërndarjes së materialit ka ndodh diçka e jashtëzakonshme e që s'ka mund të hyjë në përgatitje për këtë seancë, që ta pranojmë debatin edhe sot.

Lidhur me gatishmërinë që për proces të reformës së pushtetit lokal, apo për të ashtuquajturin decentralizim, nëse grupet parlamentare tjera tash i qasen një pune transparente, e cila lidhur

me këtë çështje nuk ka qenë përmëse një vit, ne e mbështesim atë dhe do të japim kontributin tonë maksimal për atë çështje dhe lidhur me atë debat kërkojmë që të përfillen procedurat e Kuvendit, që do të thotë kërkojmë material me shkrim të dorëzohet për deputetët e Kuvendit të Kosovës dhe pastaj të bisedohet.

Mbështesim sugjerimin e Kryesisë së Kuvendit të Kosovës që të organizohet një seancë e veçantë ku do të debatohet për këtë çështje.

Njëkohësisht, përshëndesim Qeverinë e Kosovës që lidhur me këtë çështje i bënë çështjet publike dhe mundëson debatin e Kuvendit por edhe të shoqërisë në tërësi, sepse një reformë e pushtetit lokal nuk mund të jetë e suksesshme nëse ajo nuk është e pranueshme nga ana e qytetarëve të Kosovës.

Lidhur me një iniciativë që tash dëgjuam, sa i përket formimit të një komisioni ad hoc lidhur me shpenzimet e bëra, Grupi Parlamentar i LDK është përcaktuar që të jetë një shumicë e përgjegjshme dhe ne mbështesim çdo iniciativë e cila garanton transparencën institucionale. Kërkesa jonë është që lidhur me atë çështje Komisioni për buxhet dhe financa të organizojë dëshmi me ministrin për financa dhe raportin e asaj dëshmie t'ia ofrojë këtij Kuvendi. Pas asaj, nëse në debat të këtij Kuvendi debati tregon se ka nevojë të vazhdohet më tutje, propozojmë që të ftohet ministri në interpelancë. Nëse edhe pas këtij procesi rezultatet nuk janë të kënaqshme, atëherë do ta mbështesim edhe një hetim i cili është i paraparë edhe me Rregullore të punës së Kuvendit të Kosovës. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Të faleminderit zoti Gashi. E ka fjalën zoti Hamiti.

DEPUTETI SABRI HAMITI:

Zoti kryesues, kryeministër e deputetë, kolegë të nderuar,
Unë në këtë nivel të diskutimit për këto probleme kaq të rëndësishme nuk kam dëshirë të bisedoj sepse konsideroj që në mënyrë të panatyrrshme po shkelet rregullorja e punës së kësaj seance dhe unë t'lus ty zoti kryesues - dhe të gjithë kryesuesit tjerrë që jeni këtu – kur të kaloni nga pika në pikë mos i jepni më fjalë askujt për biseda të këtilla. Sepse ne, nëse kemi nevojë të bëjmë deklarata politike këtu, është problem tjetër. Por nëse Kuvendi do të jetë funksional dhe të shqyrtojë probleme vitale për Kosovën, ato nuk mund të shqyrtohen n'hunë e n'buzë në kuptimin e propagandave që unë i quaj qesharake, pa marrë parasysh nga cili grup vijnë, qoftë nga LDK, PDK, AAK apo grupe tjera në këtë Parlament.

Unë këtu mund vetëm të përshëndes edhe zotin Krasniqi që po thotë se është legalist. Falemnderit. Unë e përshëndes totalisht, bile më vjen mirë definitivisht që të bëhen legalistë të gjithë njerëzit që janë brenda në këtë Parlament. Prandaj, unë duke ruajt legalitetin, edhe të punës së sotme të këtij Kuvendi, nuk dua të hyj në diskutimin për problemin që e shtroi ai. Pse nuk duhet të hyjë? Sepse mbaj të drejtën morale personale që e kam shtrua këtë problem në mbledhjen inauguruese – mbledhjen e parë të këtij Kuvendi dhe kam pritur reagim institucional që i bie – të sillen të gjitha dokumentet para Kuvendit.

Nëse keni nevojë, do ta dëshmoj këtë – pse mendoj që legalizmi është mirë të hyjë këtu. Sepse mendoj që, sa që mund të quhet ilegal ky program i Qeverisë që s'e kanë njerëzit në dorë sot, rrafsh aq – edhe më shumë - mund të quhet ilegal ai programi tjetër i korrikut të vitit të kaluar. Unë po ju them, e kam fuqinë me i pas në duar të dyja, edhe i kam – që në dorë i

kam, sepse ka mundësi të merren, kush do me i marrë. Mirëpo, unë pres që t'mi jap Qeveria në mënyrë të rregullt – përmes kutisë postare. Dhe sot, nuk dua të bisedoj për këtë problem.

Në anën tjetër, mendoj që shumë shpejt është e domosdoshme që i ashtuquajturi program për decentralizim, i thotë dikush sipas nevojave politike për reformë të qeverisjes lokale – të dalë në Parlament edhe le të dihet që kurrfarë projekti nuk ka fuqi vepruese dhe s'mund të realizohet në Kosovë pa shfaqur mendimin dhe aprovimin Parlamenti. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti deputet. Tani e ka fjalën edhe Ramë Buja, shkurt dhe do ta përbillym lidhur me këtë.

DEPUTETI RAMË BUJA:

I nderuar zoti kryesues, të nderuar deputetë,
Unë ndiej për nevojë të sqarohem para jush edhe para opinionit qytetar për spekulimin shumëflagrant të pajtueshmërisë së Kryesisë së Parlamentit të Kosovës për debatin për pjesën e reformës pushtetore që quhet decentralizim.

Unë, edhe në mbledhjen e fundit të Kryesisë së Parlamentit kam thën – pajtueshmëria në parim nuk do të thotë asgjë. Pajtueshmëri në veprim kërkohet, edhe kjo absolutisht nuk ekziston, sepse dihet mirë kur është bërë kërkesa për t'u debatuar për decentralizimin në Kosovë, që është një çështje shumë problemore – ekstrastandard dhe problem që do të reflektohet shumë negativisht në të ardhmen nëse vazhdon të implementohet - ta quaj kushtimi - siç ka filluar, dhe nuk qëndron e dhëna dhe e thëna se materialet nuk kanë ekzistuar. Ajo platformë që është bërë në qeverinë e kaluar ka qenë e gatshme dhe është shpërndarë në një seancë para kamerave këtu nga shefi i Grupit Parlamentar....

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Lus Kuvendin për qetësi. Ramë, të lutem përbaju asaj që dëshiron të kërkosh dhe spekulimet i bisedojmë diku tjetër, sepse nuk është ashtu siç thua ti. Të lutem!

DEPUTETI RAMË BUJA:

... Unë konsideroj që përsëri do të duhej ta mendojmë esëll që sot të fillojmë debatin në mënyrë që çështjes së implementimit të programit ose platformës të cilën e ka bërë Qeveria e re t'i ndihmojmë në këtë çështje, sepse nuk është çështje as e një qeverie as e një individu, mbështetës as e një Parlamenti kaq si është por meqë jemi përfaqësues do të duhej ta debatojmë këtu që të implementohet ashtu si duhet në mënyrë që të mos bëjmë lojëra mëpastaj. Andaj, iu kisha lutar edhe sot edhe kryesinë që kryeson këtë Kuvend dhe juve si deputetë që ta fusim në debat qësot dhe të vazhdojmë me të gjithësesi. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju lutem. Ne dhamë një pajtim edhe në fazën më parë dhe nuk është spekulim. Është qëndrim i Kryesisë, zoti Ramë Buja. Është qëndrim i Kryesisë që të sillen materialet, dhe ato do të vijnë. Është obligim i këtij Parlamenti, dhe kërkesë e këtij Parlamenti të bisedojë rrëth kësaj çështjeje dhe ju lutem të përgatitemi më mirë. Shkeleshko nuk mund të bisedohet. Nuk mund

të bisedohet! E mbyllëm pra rendin e ditës dhe kam parasysh edhe vërejtjen e mëhershme. Ne e prezantuam një rend dite....

(Ndërprerje e shkurtër)

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI:

Ne, si Grup Parlamentar duhet të sqarojmë nëse të gjithë të tjerët thonë se jemi të papërgatitur për të debatuar për këtë çështje, por unë dua të kërkoj përgjigje nga Sekretaria: Në seancën e parafundit ia kam dorëzuar materialin përkatës – pse nuk i është shpërndarë deputetëve. Do të thotë, këtë po e kërkoj nga Sekretaria.

Dhe, çështja tjeter: Ne mund të mos debatojmë sot, por për Grupin Parlamentar të Partisë Demokratike ne sot duhet të caktojmë datën për debat dhe ajo datë mund të jetë jo më e largtë se sot një-javë.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit. Ekziston një propozim konkret dhe Kryesia do ta ketë këtë parasysh. Për këtë do të njoftoheni më kohë. Ju lutem po vazhdojmë tutje.

(Ndërprerje e shkurtër)

(Reagim – pa kyçje të mikrofonit)

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju lutem Kuvendi merr vendim. Nuk mund të jetë e shtruar çështja për sot një javë. Mund të jetë të hënën e ardhshme, që është edhe më shpejt, ose mund të jetë të hënën tjeter.

(Reagim – pa kyçje të mikrofonit)

Jo, por po. Ekziston një rend, ju lutem. Janë edhe disa obligime tjera. Ose e caktojmë të hënën e ardhshme, ose e caktojmë për t'hënën tjeter që vjen.

(Reagim – pa kyçje të mikrofonit)

Jo, jo - s'janë dy javë. Dhjetë ditë janë. Kryesia do të marrë vendim me kohë dhe në këtë kuadër do të lajmëroheni. Ju faleminderit.

Po vazhdojmë me procedim rrëth ligjeve. Urdhëroni zoti Maloku, kryesone punën e Seancës.

(Prej këtu, Seancën e kryeson bashkëkryuesi Naim Maloku, anëtar i Kryesisë së Kuvendit të Kosovës)

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Ju faleminderit. Të nderuar deputetë, po vazhdojmë me rendin e ditës. Më parë, do t'ia japim falën Hashim Thaçit, kryetar i Partisë Demokratike të Kosovës. Urdhëroni zoti Thaçi.

DEPUTETI HASHIM THAÇI:

I nderuari kryesues, të nderuar qeveritarë, të nderuar deputetë, Mendoj se, sa i përket çështjes së Projektit dy-tre faqesh politik të Qeverisë për krijimin e komunave të reja të Kosovës, duhet të caktohet data nga Parlamenti për mbajtjen e seancës tjetër dhe jo nga Kryesia, sepse kemi përvjohë të keqe. Si Grup Parlamentar kemi shtruar me procedurë të rregullt kërkesën për debat dhe është injoruar nga Kryesia, apo është mbivotuar, prandaj mendoj se kjo çështje duhet grupet parlamentare t'i bashkojë këtu për caktimin e një date fiksë për diskutim, e jo tash t'i ndajë në baza partiake. Kjo është në interes të të gjithë vendit dhe të të gjithë qytetarëve. Prandaj, e gjithë ajo çfarë ne kërkojmë, është që të caktohet një ditë – brenda kësaj jave apo të hënën e ardhshme, në mënyrë që të mos humbim shumë kohë. Kjo pra është edhe në interes të Kuvendit, është në interes edhe të qeveritarëve aktual dhe kështu të japim edhe ne si opozitë rekomandimet tonë, ashtu që ta plotësojmë këtë Projekt. Sepse të gjithë ju e dini se ky Projekt është jotrontransparent edhe për opozitën, edhe për qytetarët e Kosovës edhe për të gjitha partitë politike. Këtë mund t'ju them lirisht – për si parti, e tjetërçka është të përfaqësuarit tuaj në ministri. Prandaj, mendoj se duhet ta kemi një debat dhe për këtë të caktohet data fiksë nga Parlamenti e jo nga Kryesia, sepse mund të ndodhë që të diskutohet dikur kah marsi, prilli, maji apo ndonjë muaj tjetër. Ju faleminderit.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Ju faleminderit zoti Thaçi.

(Ndërrhyrje prej vendi – pa kyçje të mikrofonit)

Jo, nuk do të ketë debat më lidhur me këtë çështje, për të cilën u fol deri më tanë. Qëndrimet janë të qarta. Qeveria dje e ka miratuar një material – projekt, i cili do t'i procedohet Kuvendit, do të përkthehet në gjuhët e nevojshme, do t'u shpërndahet deputetëve të Kuvendit dhe grupet parlamentare e Kryesia do të marrin qëndrim për ditën kur do të mbahet debati lidhur me çështjen e reformimit të pushtetit lokal apo decentralizimit.

Po vazhdojmë punën, sipas rendit të prezantuar më lart të ditës.

(Nga ky moment, deputetët e Partisë Demokratike lëshojnë sallën e Kuvendit)

Në bazë të raporteve të komisioneve kryesore dhe Komisionit për buxhet e financa, si Komision funksional e rapportues – Departamenti për mbështetje ligjore dhe procedurale në vijim jep radhitjen e rekomandimeve dhe amendamenteve në tekstin e Projektligjit për aprovimin e buxhetit vjetor të konsoliduar të Kosovës për vitin 2005, si vijon:

Komisioni për çështje gjyqësore, legjisacion dhe Kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligi për aprovimin e buxhetit vjetor të konsoliduar të Kosovës për vitin 2005 ka bazë juridike në Kornizën kushtetuese.

Komisioni për buxhet dhe financa konstatoi se nga komisionet tjera nuk ka ndonjë vërejtje apo amendament për këtë Projektligj.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për aprovimin e buxhetit vjetor të konsoliduar të Kosovës për vitin 2005 dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

Kalojmë në procedim të votimit të amendamenteve.

Ju njoftoj se prezent në sallë janë 77 deputetë dhe kemi kuorum të mjaftueshmë për të proceduar më tej.

Amendamenti 1, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju faleminderit. Shumica është për.

A ka votë kundër?

(Ndërhyrje – pa kycje të mikrofonit)

Mund të paraqiteni për fjalë vetëm nëse doni ta arsyetoni ndonjë amendament, por tash edhe kemi hyrë në procedurën e votimit.

A ka votë kundër?

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj u miratua amendamenti 1.

Amendamenti 2, Komisioni funksional.

Kush është për? Është shumica absolute.

A ka votë kundër? Nuk ka.

A abstenon ndokush? Jo.

Konstatoj se u miratua amendamenti 2.

Amendamenti 3, Komisioni funksional.

Kush është për? Është shumica absolute.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Dy abstenime.

Konstatoj se u miratua amendamenti 3.

Amendamenti 4, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 4.

Amendamenti 5, i propozuar nga Qeveria, i përkrahur nga Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj se u miratua amendamenti 5.

Amendamenti 6, i propozuar nga Qeveria, i përkrahur nga Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj se u miratua amendamenti 6.

Amendamenti 7, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

Abstenime?

Konstatoj se u miratua amendamenti 7.

Amendamenti 8, Komisioni funksional.

Kush është për? Është shumica për.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 8.

Amendamenti 9, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 9.

Amendamenti 10, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 10.

Amendamenti 11, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.,

Konstatoj se u miratua amendamenti 11.

Amendamenti 12, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj se është miratuar amendamenti 12.

Amendamenti 13, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Një votë kundër.

A ka abstenime?

Konstatoj se u miratua amendamenti 13.

Amendamenti 14, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 14.

Amendamenti 15, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Dy abstenime.

Konstatoj se u miratua amendamenti 15.

Amendamenti 16, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 16.

Amendamenti 17, i propozuar nga Qeveria.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj se u miratua amendamenti 17.

Amendamenti 18, i propozuar nga Grupi Parlamentar i PDK, pa mbështetje nga Komisioni funksional.

Kush është për? Asnjë për.

Konstatoj se nuk miratohet amendamenti 18.

Amendamenti 19, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Tri vota kundër.

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj se u miratua amendamenti 19.

Dhe, amendamenti i fundit 20, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Një votë kundër.

A abstenon kush? Nuk abstenon.

Tatoj se u miratua amendamenti 20.

Më lejoni që tani ta vë në votim Projektligjin në tërsi, me amendamentet e miratuara në këtë seancë.

Të pranishëm në sallë janë 74 deputetë.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

A abstenon kush? Një abstenim.

Konstatoj se, me një votë abstenimi, me asnjë kundër dhe me 73 vota për - u miratua Projektligji me amendamentet e propozuara.

Kalojmë në pikën e tretë të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit numër 2003/2 për menaxhimin e financave publike dhe të përgjegjësive.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 31 janar 2005.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar dhe Kuvendit i kanë paraqitur raportet dhe rekomandimet me amendamentet që do të procedohen për votim.

Komisioni për çështje gjyqësore, legjisacion dhe Kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit 2003/2 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë ka bazë juridike në Kornizën kushtetuese.

Komisioni për buxhet, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit 2003/2 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë dhe amendamentet e propozuara nuk përbajnë implikime buxhetore.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për ndryshimet dhe plotësimet e Ligjit 2003/2 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

Procedojmë me rekomandimet e komisioneve në formë të amendamenteve.

Amendamenti 1, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 1 me shumicë votash.

Amendamenti 2, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj se është miratuar amendamenti 2.

Dhe, amendamenti 3, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se me shumicë votash u miratua amendamenti 3.

Më lejoni, të nderuar deputetë, ta vë në votim në tërësi tekstin e Projektligjit me amendamentet e miratuara në këtë Kuvend.

Të pranishëm në sallë janë 75 deputetë.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka. Ju faleminderit.

Konstatoj se me shumicë absolute votash u miratua Projektligji.

Kalojmë në pikën e katërt të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për verërat.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 27 janar 2005.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar Projektligjin dhe Kuvendit i kanë paraqitur raportet dhe rekomandimet me amendamente, që do të procedohen për votim.

Komisioni për çështje gjyqësore, legislacion dhe Kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligji për verërat ka bazë juridike në Kornizën kushtetuese.

Komisioni për buxhet, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për verërat dhe amendamentet e propozuara nuk përmbajnë implikime buxhetore.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për verërat dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

(Ndërhyrje – pa kyçje të mikrofonit)

Mund ta merrni fjalën vetëm në emër të komisionit parlamentar. E ka kërkuar fjalën deputetja Teuta Sahatqija dhe mund t'ia japim fjalën vetëm nëse paraqitet në emër të Komisionit funksional.

Meqë deputetja tërhiqet, po vazhdojmë procedimin për votim të amendamenteve.

Amendamenti 1, Komisioni funksional.

Dëshironi ta merrni fjalën për amendamentin numër 1. E ka fjalën deputeti Sabri Hamiti. Urdhëroni.

DEPUTETI SABRI HAMITI:

Nëse kanë arsy me ndërrua këtë titull, gjuhësish kjo s'thotë asgjë. Ose, nëse mendojnë këta që e kanë bërë më thjeshtë sepse: "ligji për verërat" e kanë bërë "ligji për verën", për shkak se "verë" shqip do të thotë edhe verë pas pranvere dhe njëjësi bën huti – e nuk ka arsy me u ndërrua ky ligj. Është në shumës, e kanë bërë në njëjës! Tash, këta nëse e kanë arsyen, po më intereson, unë do ta çoja dorën, por s'po shoh arsyen. Është në shumës - është bërë në njëjës! Pse? Kjo është pyetja ime, ju lutem. E nëse doni..., atëherë votojmë por po dua arsyen pse. Gjuhësish, s'ka arsyen.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Faleminderit zoti deputet. Ishte sqarim i zotit deputet për titullin. Tani e kërkon fjalën Teuta Sahatqija.

DEPUTETJA TEUTA SAHATQIJA:

Falemnderit. Unë desha lidhur me këtë Projektligjin për verëra të jap një propozim. Nuk e di tash se a është e udhës në fillim të flas, apo të flas në fund, para se të miratohet?

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Ju lutem, zonja deputete – është fjala për amendamentin numër 1, dhe vetëm në qoftë se për këtë keni diçka si vërejtje ose për atë që deputeti Hamiti e parashtroi këtu.

DEPUTETJA TEUTA SAHATQIJA:

Atëherë, po e lë për në fund dhe atëherë kisha kërkuar të flas pak.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Ju lutem, kemi hyrë në procedurën e votimit të amendamenteve, zonja deputete. Prandaj, në radhën e amendamenteve, ku dëshironi ta merrni fjalën këtë do të duhej ta bëni para se të vëhet në votim për secilin amendament veç e veç.

Në emër të Komisionit parlamentar u paraqit vërejtja, sipas mendimit tim, m... nga deputeti Hamiti.

Urdhëroni. Në emër të Grupit Parlamentar, fjalën e kërkon deputeti Alush Gashi.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

Ekskluzivisht vetëm për amendamentin numër 1. Grupi Parlamentar i LDK mbështet vërejtjen, sugjerimin dhe propozimin e profesor Hamitit që të jetë versioni siç është në ligj dhe voton kundër amendamentit numër një. Ju faleminderit.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Faleminderit. Mendoj se nuk ka nevojë të vëhet në votim ky amendament. Ose, meqë nuk ka propozime tjera, pyes:

Kush është për amendamentin numër 1? Askush.

Atëherë, amendamenti numër një nuk kalon.

Amendamenti 2, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 2.

Amendamenti 3, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 3.

Amendamenti 4, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 4.

T'ju bëj me dije edhe një herë. Nëse ndokush dëshiron të ndërhyjë lidhur me propozimin e amendamenteve, kjo le ta bëjnë para se të vëhen në votim.

Amendamenti 5, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua me shumicë votash amendamenti 5.

Amendamenti 6, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 6.

Amendamenti 7, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 7.

Amendamenti 8, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 8.

Amendamenti 9, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër?

Abstenime?

Konstatoj se u miratua amendamenti 9.

Amendamenti 10, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 10.

Amendamenti 11, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 11.

Amendamenti 12, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 12.

Amendamenti 13, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Një votë kundër.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se me një votë kundër, u miratua amendamenti 13.

Amendamenti 14, Komisioni funksional.

Kush është për?

A ka votë kundër? Nuk ka.

(Ndërhyrje – pa kycje të mikrofonit)

Ju lutem, proceduam.

A abstenon ndokush? Një abstenim.

Kalon amendamenti 14.

Amendamenti 15, Komisioni funksional.

Kush është për?

E ka fjalën deputetja Teuta Sahatqija. Urdhëroni deputete.

DEPUTETJA TEUTA SAHATOJJA:

Ju faleminderit. Në këtë amendament kam një vërejtje. Në nenin 9, në pikat 3, 4 dhe 5 – flitet për këtë, po e lexoj: “zonat e mbjellura me varietete të hardhive, me qëllim të prodhimit të verës dhe që nuk janë të përfshira në klasifikim, do të shkulen, me përjashtim të rasteve kur prodhimi ka për qëllim ekskluzivisht konsumimin nga familjet prodhuese të verës” dhe në pikën 5 është “Tur varietetet shlyhen nga klasifikimi, shkulja do të bëhet brenda 15 viteve nga dita e shlyerjes së tyre”.

Këtu ka edhe implikime financiare. Do të thotë, në qoftë se ne e detyrojmë prodhuesin që të shkojë në shkuljen e këtyre hardhive, atëherë do të ketë edhe implikime financiare. E kemi parasysh që shumica e vërejtjeve të cilat janë marrë në dëgjime publike, janë aplikuar këtu dhe është pozitive, por duhet të kihet parasysh se ky Projektligj ka pasur parasysh për bazë ligjet e Bashkësisë Evropiane të cilat kanë edhe disa specifika tjera, si për shembull:

Nën një: Gjeografikisht i takojnë pjesës më veriore, ku temperatura, diellzimi e tjera – ndryshojnë. Në këtë nuk do të hyj më gjërësisht.

Do të ndalem në këtë pikën numër dy: “Në legislacionin e këtyre vendeve parashihen subvencione në raste kur një varietet rekomandohet dhe si pasojë duhet të shkulen hardhitë të cilat nuk i korrespondojnë këtij varietetit”.

Do të thotë, në fillim, në këtë Projektligj nuk kemi parë se parashihen këto subvencione prandaj edhe i ceka disa prej këtyre pikave.

Ne propozojmë që të rishqyrtohen pikat në nenin 9, pika 3 e 4 dhe të kihet parasysh implikimi finanziar i cili rezulton nga aprovimi i këtyre neneve, në mënyrë që ky ligj të pasqyrojë në mënyrë sa më të mirë nevojat e regjionit tonë dhe ta mbrojë interesin e prodhuesve tonë të verërave. Kaq pata.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Faleminderit, deputete. Tani do të procedojmë me amendamente. Keni mundur që këto vërejtje t'ia parashtroni në formë të amendamenteve Komisionit funksional dhe komisioneve tjera dhe ato të na prezantohen këtu. Tani kemi amendamentet e propozuara dhe jemi në fazën e procedimit të votimit dhe prapë ju lus që në vijim të paraqiteni vetëm atëherë kur keni përf ta kontestuar amendamentin i cili është në votim.

Vazhdojmë me amendamentet e propozuara.

Amendamenti 15, Komisioni funksional.

Kush është përf?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Një abstenim.

Konstatoj se u miratua amendamenti 15.

Amendamenti 16, Komisioni funksional.

Kush është përf?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se me shumicë votash u miratua amendamenti 16.

Amendamenti 17, Komisioni funksional.

Kush është përf? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 17.

Amendamenti 18, Komisioni funksional.

Kush është përf?

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 18.

Amendamenti 19, Komisioni funksional.

Kush është përf? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 19.

Amendamenti 20, Komisioni funksional.

Kush është përf? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 20.

Amenđamenti 21, Komisioni funksional.
 Kush është për? Faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se u miratua amendamenti 21.

Amendamenti 22, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se u miratua amendamenti 22.

Amendamenti 23, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se është miratuar amendamenti 23.

Amendamenti 24, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se u miratua amendamenti 24.

Amendamenti 25, Komisioni funksional.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka. Faleminderit.
 Konstatoj se u miratua amendamenti 25.

Amendamenti 26, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se u miratua amendamenti 26.

Amendamenti 27, Komisioni funksional.
 Kush është për? Shumica.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se u miratua amendamenti 27.

Amendamenti 28, Komisioni funksional.
 Kush është për?
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se u miratua amendamenti 28.

Amendamenti 29, Komisioni funksional.

Urdhëroni. E ka fjalën deputeti Alush Gashi.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

Grupi Parlamentar i LDK mbështet nenin 48, ndërsa nuk mbështet amendamentin numër 29. Ju faleminderit.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

A dëshiron Komisioni funksional diçka lidhur me këtë? Lulzim Zeneli e kërkon fjalën. Urdhëroni Lulzim.

DEPUTETI LULZIM ZENELI:

Pajtohem për vetë faktin se kemi të bëjmë me një materie shumë të ndjeshme dhe për masat e dëmin që shkaktohen drejtpërdrejt te konsumatori dhe shëndeti i njeriut, dhe ato janë shumë të mëdha. Prandaj, e mbështesim nenin dhe propozuesin që është bërë nga ana e Qeverisë.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Ju lutem edhe për një sqarim. Ju mbështetni amendamentin apo propozimin e dhënë?

DEPUTETI LULZIM ZENELI:

Nenin 38, ashtu sikur ka qenë në Projektligj.

(Ndërhyrje – pa kycje të mikrofonit)

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Falemnderit. A ta qesim në votim? Atëherë, e vëmë në votim.

Kush është për amendamentin numër 29? Pesë vota për.

Kush është kundër? Shumica.

Abstenime? Gjashtë abstenime.

Me pesë vota për, gjashtë abstenime – nuk kalon ky amendament.

Amendamenti i fundit 30, Komisioni për buxhet dhe financa.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër?

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua amendamenti 30.

Më lejoni të nderuar deputetë...

(Ndërhyrje – pa kycje të mikrofonit)

Është kryer procedura e votimit të amendamenteve!

Më lejoni ta vë në votim Projektligjin për verërat, me amendamentet e votuar dhe të miratuarë në këtë seancë.

Të pranishëm në sallë janë 77 deputetë.

Kush është për? Shumica. Faleminderit.
A ka votë kundër? 7 vota kundër.
Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua Projektligji për verërat me amendamentet e votuara dhe të miratuara në këtë seancë.

Kalojmë në pikën e pestë të rendit të ditës:

- **Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për lirinë e asocimit në organizatat joqeveritare.**

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 26 janar 2005.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar këtë Projektligji dhe Kuvendit i kanë paraqitur raporte dhe rekomandime me amendamente që do të procedohen për votim.

Fjalën e ka kërkuar deputeti Ylber Hysa Urdhëroni, e keni fjalën.

DEPUTETI YLBER HYSA:

Ju faleminderit. Kolegë të nderuar, sot e kemi marrë një peticion prej një grupi të interesit, i cili është i përbërë nga një peticion i nënshkruar nga 12 organizata të rëndësishme joqeveritare të cilat propozojnë disa ndryshime që kanë të bëjnë me këtë ligj, që konsideroj se janë të rëndësishme dhe që duhet t'i marrim në konsideratë para se të votojmë. Në të thuhet se:

“Kuvendi duhet t'i hedhë dispozitat që kërkojnë regjistrimin e obligueshëm të OJQ-ëve dhe të rivendosin dispozitën e mëhershme që thotë – asnjë person nuk obligohet të regjistrojë OJQ për të ushtruar të drejtën e lirisë së asocimit, me arsyetimin se regjistrimi i obliguar është në kundërshtim me të drejtën e lirisë së asocimit të artikular në instrumente të ndryshme ndërkombëtare, përfshirë këtu Deklaratën universale për të drejtat e njeriut; Konventën ndërkombëtare për të drejtat civile e politike dhe Konventën evropiane për të drejtat e njeriut. Këto instrumente janë drejtpërdrejt të zbatueshme në Kosovë, në bazë të Kornizës kushtetuese dhe vetëm regjimet represive si Bjellorusia dhe Uzbekistani insistojnë në regjistrimin e obligueshëm”.

Andaj, i bëjmë thirje Kuvendit për të ndërmarrë të gjitha masat që ligji të jetë në përputhshmëri me parimet e të drejtës ndërkombëtare.

Kuvendi i Kosovës duhet të hedhë poshtë amendamentin me të cilin iu ndalohet OJQ-ëve të japid kredi, me arsyetimin që OJQ-ët e fokusuar në veprimtari mikro-kredituese kryejnë funksion të rëndësishëm në Kosovë dhe ndalimi i punës së tyre do të pengonte zhvillimin ekonomik të Kosovës.

Kuvendi i Kosovës duhet të shlyejë frazën “organizatat e përbëra” nga të gjitha nenet, përvèç nënën 8.

Arsyetimi është se përdorimi i tanishëm i këtij termi në Projektligj bën të kuptohet se organizatat e përbëra janë formë e tretë e organizimit të OJQ-ëve, përveç shoqatave dhe fondacioneve.

Është edhe një propozim tjetër, që Kuvendi duhet të heqë obligimin me të cilin kërkohet që OJQ-ët të ripërtërijnë regjistrimin në çdo dy vjet dhe arsyetimi është se një qëndrim i këtillë do të ishte një barrë skajshmërisht e madhe administrative si për organin kompetent për regjistrimin e OJQ-ëve ashtu edhe për vetë OJQ-ët. Sikur një dispozitë e këtillë të miratohej, organi për regjistrim do të duhej të procedonte disa mijëra kërkesa brenda disa vitesh dhe do të duhej të ketë personel dhe buxhet shtesë.”.

Konsideroj se një qëndrim i tillë, i nënshkruar nga 12 organizata joqeveritare, duhet të merret parasysh dhe si i tillë duhet të konsiderohet me seriozitet.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Ju faleminderit zoti Hysa. Unë lejova që ta lexoni peticionin që na është shpërndarë para se të hyjmë në këtë seancë. Për këtë Projektligj është zhvilluar debati publik. Ne do të procedojmë sipas rendit të ditës. Për këtë nuk ka amendamente të propozuara, dhe në mënyrë ligjore e në bazë të Kornizës dhe Rregullores së punës të Kuvendit kanë proceduar komisionet përkatëse.

Po vazhdojme.

Komisioni për çështje gjyqësore, legjislacion dhe Kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligji për lirinë e asocimit në OJQ-ët ka bazë juridike në Kornizën kushtetuese.

Komisioni për buxhet, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për lirinë e asocimit në OJQ-ët dhe amendamentet e propozuara, nuk përmbyjnë implikime buxhetore.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve, ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për lirinë e asocimit në OJQ-ët dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

Amendamenti 1, Grupi Parlamentar i PDK, i mbështetur nga Komisioni funksional.

Kush është për? Ju lutem le të numërohen votat.

Është fjala për propozimin e Grupit Parlamentar të PDK, i përkrahur nga Komisioni funksional.

Kush është kundër? Shumica kundër.

Abstenime? 4 abstenime.

Konstatoj se nuk kalon amendamenti 1.

Amendamenti 2, Grupi Parlamentar i PDK, i mbështetur nga Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica. Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 3 vota kundër.

Abstenime? Një abstenim.

Kalon amendamenti 2.

Amendamenti 3, Grupi Parlamentar i PDK, i mbështetur nga Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? 5 vota kundër.

Abstenime? Një abstenim.

Me 5 vota kundër dhe një abstenim – kalon amendamenti 3.

Amendamenti 4, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? 2 abstenime.

Kalon amendamenti 4.

Amendamenti 5...

Fjalën e kërkon ministri Bajram Kosumi. Urdhëroni zoti Kosumi.

MINISTRI BAJRAM KOSUMI:

Vetëm desha ta riaktualizoj çështjen që e ngriti deputeti Ylber Hysa për këto amendamente. Nuk është bash në rregull të kërkohet mosvotimi i amendamenteve, e ju tani i votoni. Ju vetë këruat që mos të votohen, e tani i votoni! Jo, jo! Meqenëse u bë politikë, më falni veç pak. Meqenëse u bë politikë, dhe u lexua teksti që e kemi në dorë të gjithë, atëherë t'i përmbahemi politikës, të votoni pra qysh këruat.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

E ka fjalën deputeti Mahir Jakcilar. Ju lutem, më parë e kërkon fjalën për replikë deputeti Ylber Hysa. Urdhëroni.

DEPUTETI YLBER HYSA:

Më falni, por pasi u apostrofova po konsideroj të rëndësishme që të përgjigjem. Nuk më pëlqen kjo mënyrë e komunikimit me: ju dhe na. Ndoshta është kjo mënyrë që e percepton politikën dhe punën në Parlament, zoti Kosumi, por unë e bëra një të mirë që ta paraqes një petition, një qëndrim të komunitetit të OJQ-ëve. Nuk fola në emër të ORA-s dhe konsideroj se është e drejtë personale e çdo deputeti të votojë ashtu siç donë ai. Ndoshta disiplina partiake e grupit të cilit i takon zoti Kosumi vepron ndryshe, por ne të gjithë e konsiderojmë se është një obligim yni qytetar të prezantojmë qëndrimet tona. Prandaj, unë nuk e çova dorën fare gjatë këtij votimi dhe konsideroj duhet ta respektoni këtë mënyrë dhe ta respektoni njëritjetrin.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Zoti Hysa, ju faleminderit. Po e përmbyllim lidhur me këtë çështje. Fjalën e ka kërkuar deputeti Mahir Jakcillar. Urdhëroni.

DEPUTETI MAHIR JAKCILAR:

Falemnderit zoti kryesues. Unë desha me dhënë sqarim rreth amendamentit 5, të cilin e kam propozuar dhe është propozuar në bazë të Kornizës kushtetuese, e i cili në pikën 4.4a) thotë: "Komunitetet dhe anëtarët e tyre kanë të drejtë të përdorin lirisht gjuhën dhe alfabetin e tyre duke përfshirë përdorimin e saj para gjykatave, organizmave dhe organeve të tjera publike të Kosovës". Tjetër koment nuk kam, dhe kërkoj mbështetje nga ana e deputetëve.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Falemnderit. Procedojmë me votimin. Dëgjuat sqarimin e deputetit lidhur me amendamentit 5 dhe propozuesit të këtij amendamenti, pra deputeti Mahir Jakcillar, i përkrahur nga Komisioni funksional.

Ashtu a? Do të thotë është pa mbështetje nga Komisioni funksional.

Kush është për këtë propozim të amendamentit? Ju lutem le të numërohen votat. Falemnderit. Kush është kundër? Falemnderit.

Abstenime? 6 abstenime. Falemnderit.

10 janë për, 6 abstenime – të pranishëm 77 deputetë – nuk kalon amendamenti 5.

Amendamenti 6, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? 2 abstenime.

Kalon amendamenti numër 6.

Amendamenti 7, Grupi Parlamentar i PDK, pa mbështetje të Komisionit funksional.

✓ është për? Asnjë për.

✗ është kundër? Shumica.

Abstenime? 6 abstenime.

Nuk kalon amendamenti 7.

Amendamenti 8, Komisioni funksional.

Kush është për? Shumica.

A ka votë kundër? Një votë kundër.

Abstenime? 2 abstenime.

Kalon amendamenti 8.

Amendamenti 9, Grupi Parlamentar i PDK, pa mbështetje të Komisionit funksional.

Kush është për? Një votë për.

Kush është kundër? Shumica.

Abstenime? 3 abstenime.

Nuk kalon amendamenti 9.

Amendamenti 10, Grupi Parlamentar...

E kërkon fjalën deputeti Alush Gashi.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

Ne kemi mbështetur propozimin e Qeverisë sa i përket emërtimit, por s'e kemi mbështet apo refuzuar amendamentin numër 1.

Për amendamentin numër 10 përkujtojmë se duhet të ndërrohet termi: "organizata jo fitimpruese". Kjo "OJF" duhet të ndërrohet dhe të jetë "OJQ". E njëjtë gjë duhet të bëhet edhe nën numrin 11. Do të thotë, vetëm të harmonizohet, sepse është paraparë siç është në nenin. Do të thotë, për 10 dhe 11 në vend të "OJF" të jetë "OJQ". Ju faleminderit shumë.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Falemnderit. Vë në votim amendamentin numër 10.
Fjalën e kërkon deputeti Numan Balić. Urdheroni.

DEPUTETI NUMAN BALIĆ:

Ja bih vas samo zamolio da obratite pažnju na tekniku prebrojavanja glasova. Vidim da se to ponavlja već 15 puta. Jasno ste primjetili da kod prebrojavanja glasova prebrojavate glasove za, protiv i uzdržane. Medjutim ima najmanje desetak poslanika koji niti glasaju za, niti protiv, niti su uzdržani. Prema tome, očigledno da pravite namjerne greške tokom probrojavanja glasova. Vodite računa, dakle – o glasovima poslanika odnosno o onima koji uopšte ne glasaju ni za, ni protiv, niti su uzdržani. Ja se nadam da ste me razumjeli? Ima ih najmanje desetak.

KRYESUESI NAIM MALOKU:

Sipas Rregullores, janë tri forma të numërimit të votave: kush është për, kundër dhe abstenon. Nuk di që ka ndonjë formë tjetër të votimit.

Vë amandamentin numër 10, me përmirësimin e deputetit zotit Alush Gashi.

Kush është për? Shumica. Falemnderit.
A ka votë kundër? 3 vota kundër.
Abstenime? 3 abstenime.
Kalon amendamenti 10.

Amendamenti 11, ka dy propozime:

- a) Komisioni funksional, dhe
- b) Grupi Parlamentar i PDK.

Kush është për amendamentin nën a)? Shumica absolute. Ju faleminderit.
Kush është kundër? Asnjë votë kundër.
Abstenime? Një abstenim.
Kalon amendamenti 11, nën propozimin a).

Amendamenti 12, Grupi Parlamentar i PDK, pa mbështetje nga Komisioni funksional.
Kush është për? Asnjë votë për.
Kush është kundër? Shumica absolute kundër. Faleminderit.
Nuk kalon amendamenti 12.

Amendamenti 13, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica. Faleminderit.
A ka votë kundër? Nuk ka.
Abstenime? Një abstenim.
Kalon amendamenti 13.

Dhe amendamenti i fundit – 14, Komisioni funksional.
Kush është për? Shumica. Faleminderit.
A ka votë kundër? Nuk ka.
Abstenime? Një abstenim.

Kalon amendamenti numër 14.

Tani në fund vë në votim Projektligjin për lirinë e asocimit në organizatat joqeveritare me amendamentet e miratuara në Kuvend.

Kush është për? Shumica. Ju faleminderit.

A ka kush kundër? 6 vota kundër.

Abstenime? Nuk ka.

Në sallë janë prezent 76 deputetë. Me 6 vota kundër, asnjë abstenim:

Konstatoj se u miratua Projektligji në fjalë me amendamentet e votuara dhe të miratuara në Kuvend.

Tani do të japim një pauzë deri në orën 13. Ju faleminderit.

(Vijoi pauza)

(Pas pauzës, Seanca vazhdoi punën)

(Në vijim Seancën plenare e kryeson Fatmir Sejdiu, anëtar i Kryesisë së Kosovës)

KRYESUESI I FATMIR SEJDIU:

Të nderuar deputetë, kemi numër të mjaftueshëm të deputetëve për të mund të vazhdojmë punën e Seancës në Kuvend.

Pika me radhë e rendit të ditës është:

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit për shërbimet sociale dhe familjare.

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve me kohë dhe janë përmbrushur kushtet për shqyrtimin dhe miratimin e tij në parim.

Vërejtjet dhe sugjerimet e deputetëve lidhur me këtë Projektligj do t'u prezantohen për shqyrtim komisionit - përgjegjës për raportim dhe komisioneve kryesore.

Ftoj ministrin, zotin Ahmet Isufi që në emër të Qeverisë së Kosovës ta arsyetojë Projektligjin para deputetëve të Kuvendit. Zoti ministër e keni fjalën.

MINISTRI AHMET ISUFI:

I nderuar zoti kryesues, të nderuar deputetë, kolegë ministra,
Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale është në proces të kompletimit të legjislacionit për ofrimin e shërbimeve dhe mbrojtjen e qytetarëve të cilët kanë nevojë për shërbime sociale.
Në këtë kuadër bën pjesë edhe Projektligji për shërbimet sociale dhe familjare, për të cilin do të diskutohet sot.

Ky Projektligj do të jetë plotësim i ligjeve të tjera që rregullojnë fusha të veçanta në shërbimet sociale, sikur është Ligji për familjen që njëherit është edhe ligj bazik.

Është nevojë thelbësore që të sigurohem se ofrimi i shërbimeve sociale dhe familjare do të bëhet në baza të shëndosha legjislative dhe në pajtueshmëri me standarde t e Bashkimit Evropian dhe me konventat ndërkombëtare.

Standarde t e konventat ndërkombëtare aplikohen në Kosovë tani nëpërmjet Rregullores së UNMIK-ut nr. 2001/9. Pra, edhe ky Projektligj përmban dhe mundëson ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare në përputhje me këto konventa.

Neni 3 i Konventës për të drejtat e fëmijëve i obligon të gjitha shtetet anëtare që t'i ndërmarrin të gjitha masat e duhura në fushën legjislative, administrative dhe në të gjitha fushat tjera që sigurojnë mbrojtje të fëmijëve.

Ky projektligj, gjithashtu ka respektuar edhe nenin 8 të Konventës evropiane për të drejtat e njeriut, ku njihet respektimi i së drejtës private dhe asaj familjare.

Projektligji për shërbimet sociale dhe familjare, e njeh të drejtën e autoritetit publik që t'ë dërrhyjë në familje vetëm atëherë kur ajo dështon në përbushjen e obligimeve dhe punimin e mirëqenies për anëtarët e saj.

Nevoja për një ligj funksional ka bërë që në këtë Projektligj të ndahan rolet dhe përgjegjësitë e subjekteve dhe institucioneve, duke u nisur që nga Ministria e deri te organizatat joqeveritare. Ndarja e niveleve dhe e përgjegjësive nuk ka qenë e përcaktuar sipas hierarkisë në asnjë ligj të mëparshëm. Në fakt, ne tani po krijojmë institucione të reja dhe legjitimitet t'ë ri, prandaj edhe ajo hierarki që figuron në ligjet e mëparshme e që ende janë në fuqi, nuk mund të zbatohet tani.

Ky Projektligj, po ashtu përcakton rolin e Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale, të strukturave brenda Ministrisë, të komunës, të qendrave për punë sociale dhe organizatave joqeveritare që merren me këtë fushë.

Me miratimin e këtij Projektligji eliminohen edhe pengesat legjislative për aplikimin e praktikës profesionale e moderne në ofrimin e shërbimeve dhe punës sociale.

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale do ta ketë përgjegjësinë e gjithanshme për organizimin e ofrimit të shërbimeve sociale dhe familjare në Kosovë, duke siguruar për të gjithë qytetarët e Kosovës qasje të barabartë në të gjitha këto shërbime, pa dallim etnie, gjinie, religjioni e tjera.

Në bazë të këtij Projektligji, Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale do të jetë përgjegjëse për zhvillimin e politikave dhe planeve strategjike për ofrimin e shërbimeve të nevojshme. Të nderuar deputetë,

Për ta siguruar mbarëvajtjen dhe avancimin e politikave në shërbimet sociale dhe familjare, më këtë Projektligj parashihet formimi i këshillit të përgjithshëm, i cili, ndër të tjera, do të jetë edhe organ licencues për profesionistët që punojnë në këtë fushë. Detyrë e këtij këshilli do të jetë edhe hartimi i një kodi të etikës së mirësjelljes për profesionistët e shërbimeve sociale dhe familjare dhe do të jetë i pavarur në ushtrimin e funksioneve profesionale.

Po ashtu, në këtë Projektligj, avancohet në masë të dukshme mbrojtja e fëmijëve të rrezikuar dhe është plotësim i ligjeve tjera në fuqi që nuk ofrojnë mbrojtje të duhur për këtë kategori.

Mbrojtja e fëmijëve është paraparë në harmoni me konventat ndërkombëtare duke pasur parasysh gjithnjë zgjidhjet më të mira për mirëqenien e fëmijës.

Qendrat për punë sociale mbajnë të drejtën e mbrojtjes emergjente, duke pasur parasysh edhe largimin e fëmijës nga familja apo rrethi ku jeton, por është e obliguar që rasti ta paraqesë në gjykatë dhe nëse edhe gjykata vlerëson se fëmija ka nevojë për mbrojtje, atëherë ajo është e autorizuar që të nxjerrë urdhër kujdestarie.

Në bazë të këtij Projektligji mbrojtje iu ofrohet edhe të rriturve që iu mungon aftësia e veprimit. Në këto raste, qendrat për punë sociale janë të obliguara që pas evidentimit të këtyre rasteve duhet t'iu drejtohen gjykatës edhe për urdhër kujdestarie dhe strehim eventual.

Përpos shumë përparësive të tjera që ofron ky Projektligj sa u përket shërbimeve sociale dhe familjare, rrit edhe shkallën profesionale dhe obligon nëpunësit e shërbimeve për ruajtjen e konfidencialitetit.

Po ashtu, edhe palët e pakënaqura me vendimet e marra, e kanë të irregulluar sistemin e ankesave. Shkallshmëria e ankesave është në tri nivele, duke llogaritur ankesën e parë, që i bëhet drejtorit, kurse vendimi përfundimtar për ankesat është ai i Gjykatës Supreme.

Të nderuar deputetë,

Para jush gjendet një Projektligj i cili besoj sot do të miratohet nga ana juaj dhe njëherit po ashtu besoj se vërejtjet dhe sugjerimet që do t'i bëni gjatë diskutimit, do ta bëjnë akoma më funksional këtë Projektligj. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Të faleminderit zoti ministër. Të nderuar deputetë, dëgjuat ekspozenë e ministrit Isufi lidhur me Projektligjin për shërbimet sociale dhe familjare. Unë kam listën e të paraqiturve për debat lidhur me këtë Projektligj. Fjalën e ka Naim Jerliu, në emër të Lidhjes Demokratike të Kosovës.

DEPUTETI NAIM JERLIU:

I nderuari zoti kryesues, të nderuar ministra dhe kolegë deputetë,
Më lejoni që në fillim të them se Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës përkrah miratimin në parim në shqyrtimin e parë të Projektligjit për shërbimet sociale dhe familjare, posaçërisht duke pasur parasysh dhe duke konsideruar se me këtë legjislacion Kosova do të bëhet një vend që merr një drejtim koherent në rrugën e ofrimit të shërbimeve sociale sa më profesionale, sidomos – e veçoj – në rrugën e mbrojtjes së të drejtave të fëmijëve në nevojë.

E theksoj në veçanti problemin e fëmijëve si persona në nevojë, sepse ky është një problem që është objekt i një vëmendjeje dhe një përpjekjeje të madhe në të gjitha shoqëritë e botës, me gjithëse ende vazhdojnë të ekzistojnë hendeqe të mëdha midis shërbimeve të përkujdesit social ndaj tyre dhe ligjeve në fuqi për mbrojtjen e fëmijëve si dhe të veprimtarive politike që kërkojnë prioritet të ndërhyrjeve nga ana e Qeverisë.

Megjithatë, ky Projektligj, që sot po e diskutojmë dhe që pritet ta miratojmë, nuk do të duhej kuptuar vetëm si një përpjekje për mbrojtjen dhe sensibilizimin mbi mirëqenien e fëmijëve në shoqëri apo në dritën e faktit se Konventa mbi të drejtat e fëmijëve, e adoptuar nga Asamblea e Përgjithshme më 1989 ka qenë dhe mbetet si konventë mbi të drejtat njerëzore më e ratifikuara në histori.

Unë do të theksoj se një Projektligj i këtillë, i cili për herë të parë rregullon fushën e veprimit të shërbimeve sociale, përcillet edhe nga disa mangësi, të cilat besoj do të kemi mundësi t'i përmirësojmë gjatë procedurës së mëtejme të amendamentimit dhe dua të theksoj rëndësinë posaçërisht të disa elementeve që përcaktohen me këtë ligj.

Ligji sjell një dimensionim të marrëdhënieve të Ministrisë, në këtë rast Ministrisë për Mirëqenie Sociale me ofruesit e shërbimeve sociale dhe akreditimin e tyre, posaçërisht me organizatat joqeveritare që ofrojnë shërbime sociale.

Duke pasur parasysh se situata, sidomos e fëmijëve që përditë i shohim nëpër rrugë, nuk është e adresuar në këtë Projektligj, unë do të dëshiroja që në procesin e mëtejme të amendamentimit të gjendet mënyra që edhe kjo çështje, me të cilën ne ballafaqohemi përditë, të jetë e adresuar në Projektligj.

Gjithashtu, Projektligji adreson edhe çështje të rëndësishme të ofrimit të përkujdesjes shëndetësore për fëmijët, por po ashtu edhe të çështjes së birësimit apo adoptimit. Në fakt, në letrën përcjellëse të Ministrisë ky veprim cilësohet si birësim, ndërkarakter përbreda ligjit ne do të gjejmë në të gjithë kohën si të trajtuar me termin "adoptim". Mendoj se një çështje kaq e ndjeshme, e cila adresohet në shumë konventa ndërkombëtare dhe veprimtaria në këtë fushë mbështetet në shumë konventa ndërkombëtare të cilat përmenden dhe u përmendën edhe nga zoti ministër, do të duhej të adresoheshin më qartë dhe të qartësoheshin më mirë, posaçërisht në planin e birësimit apo të adoptimit ndërkombëtar. Një adresim i këtillë mungon në Projektligj dhe besoj se do të kemi mundësinë që në procesin e mëtejme të amendamentimit të japim kontributin tonë në plotësimin i cili do të jetë shumë i rëndësishëm në fazën e mëtejme të implementimit të ligjit.

Kur jemi te implementimi i ligjit, besoj se në fazën e mëtejme të nxjerrjes së rregullativës ligjore që buron nga ky ligj, do të kemi mundësi që ajo që parashihet në Projektligj të implementohet dhe të gjejë mbështetjen financiare të planifikuar ashtu siç është prezantuar nga sponsoruesi.

Edhe një herë theksoj se mbështesim miratimin në parim dhe do të kontribuojmë që ta përmirësojmë në procesin e mëtejshëm.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Të faleminderit, zoti Jerliu. Në emër të Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës është paraqitur deputetja Zylfije Hundozi.

DEPUTETJA ZYLFIE HUNDOZI:

Zoti kryesues, kolegë deputetë, zotërinj nga Qeveria, Projektligji për shërbimet sociale dhe familjare është një tentim për sistematizimin dhe qartësimin e këtyre shërbimeve. Gjer më tanë nuk ka ekzistuar një koordinim i duhur i tyre për shkak të vakumit ligjor ekzistues, dhe kjo ka ardhur në shprehje te shërbimet familjare,

sidomos kur ka qenë në pyetje adoptimi i fëmijëve dhe strehimi i fëmijëve bonjak dhe shumë problemeve tjera sociale në shoqërinë kosovare

(Vazhdon transkriptimi sipas fajllit ekzistues 2 tk.-2)

...konfidencialiteti në mes të palës që kërkon shërbime sociale dhe profesionistik që i zbaton ato dhe ndëshkimi për mospërbushjen e këtij obligimi. Projektligji është mjaft i detajizuar dhe nga materia e ofruar mund të kuptohet se përpiluesit janë munduar ta realizojnë qëllimin e tyre.

Ne si Grup Parlamentar e përkrahim miratimin e tij në parim me propozim që mangësitë ekzistuese të insistojmë t'i përmirësojmë gjatë punës në komisionin përkatës. Këto mangësi janë:

- Ky Projektligj i jep kompetencia absolute ministrit dhe Ministrisë në përgjithësi;
- Asnjëri prej organeve për shërbime sociale dhe familjare nuk ka kurrfarë autonomie për punë;
- Përshkrimet kontradiktore dhe konfuze të rolit të komunave në ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare;
- Në nenin 5.7 thuhet se kundër vendimeve të këshillit duhet të ekzistojë mundësia e ankesës para gjyqit suprem. Do të ishte e udhës që gjykatat e shkallëve më të ulëta të merren me këtë problematikë, e pastaj, nëse ka nevojë gjyqi suprem.

Në Projektligj parashihet bashkëpunimi me gjykata, por nuk parashihet bashkëpunimi me klinikat psikiatrike dhe institucionet e shëndetit mendor në komunitete, që mendoj se është e domosdoshme për funksionimin sa më të mirë të dyja palëve. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zonja deputete. Në emër të Grupit Parlamentar ORA është paraqitur deputetja Fatmire Mulhaxha-Kollçaku. E keni fjalën.

DEPUTETJA FATMIRE MULHAXHA-KOLLÇAKU:

Falemnderit. Në emër të Grupit Parlamentar ORA deklaroj se edhe ne pajtohem i me domosdoshmërinë për këtë Projektligj që mbështet nevojën që këto çështje nga politikat e shërbimeve sociale dhe familjare të futen në korniza ligjore, por duhet të kemi parasysh se këtu kemi të bëjmë me dy kategori më të ndjeshme të shoqërisë sonë që në një të janë të moshuarit, që posaçërisht preken, apo implikohen në këto drejta dhe në anën tjetër për momentin nuk gjëzojnë asgjë tjetër përvëç një ndihme prej 40 eurove që faktikisht është diçka që nuk i përbushë as nevojat elementare për barna dhe me këtë rritet edhe numri i personave në nevojë nga kjo kategori. Kjo, domethënë, implikohet direkt në koston që ne mendojmë se për momentin ky Projektligj është mjaft ambicioz por përmga implementimi do të jetë vështirë i realizueshmë, në rend të parë nëse parashohim se kryesisht do të orientohemi në ndihmë në komunitete e ajo nuk nënkupton domethënë ndërtimin e qendrave rezidenciale të reja, edhe pse e kemi vetëm një shtëpi të pleqve në Kosovë, por mendohet që t'i shkojmë në ndihmë çdo personi në nevojë dhe nënkupton shkuarjen në shtëpi, ofrimi i ndihmës, sigurimi

dhe shërbimet specialistike që nënkupton shpenzime shtesë, duke filluar prej karburanteve që nevojiten për me shkuan shtëpi për shtëpi.

Në anën tjetër, kemi të bëjmë me një kategori tjetër, që është pasuria jonë më e madhe dhe e ardhmja jonë dhe ky ligj duhet ta mbrojë këtë kategori të fëmijëve. Mendoj se në rend të parë duhet të shikojmë në ligjin përmblotjen në punë dhe kjo të jetë i implementueshëm edhe në këtë ligj, sepse jemi dëshmitarë që fëmijët i kemi në rrugë, fëmijët punojnë punë që nuk është e limitizuar mosha kur dhe kush mund të fillojë të punojë. Domethënë edhe pse me ligj parashihet, por nuk është duke u implementuar ajo, fëmijët i kemi në rrugë që shesin cigare, kryejnë punë tjera, kryejnë edhe punë me rrezikshmëri të lartë. Mandjej, duhet të rregullohet domethënë edhe pengesa e eksplorimit ekonomik të fëmijëve, nëse kemi të bëjmë me mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve, meqenëse fëmijët janë kategori që përfshihen këtu – janë fëmijë që kalojnë prej familjes primare në familje strehuese deri te familja adoptuese, e dimë se familje strehuese është diçka më e re te ne, që përmomentin me një punë të tillë merren te ne organizatat joqeveritare siç është organizata “Evriçajllid” dhe familja strehuese me një kompensim material për atë kohën që ka nga kjo organizatë dhe kjo parashihet edhe me këtë Projektligj. Duhet të jemi të mbrojtur nga ajo që mos të vjen deri te disa dukuri, siç ka ndodhur në shtetet tjera që fëmija i stehuar është shfrytëzuar ekonomikisht nga ajo familje, megjithë qëllimin e mirë domethënë të asaj familje që e kryen një vepër shumë humane derisa e strehon atë fëmijë, por duhet gjithmonë të mendojmë që decidivisht t'i mbrojmë të drejtat e fëmijës, duke i respektuar të gjitha konventat, po mendoj sidomos Konventën përmblotjen e fëmijës.

Në parim ne mbështesim këtë ligj, sepse mendojmë që, megjithë vakumin ligjor do ta plotësojmë dhe mendoj se më tutje gjatë procedimit kur vjen në Komision do të kërkojmë zërthimin shtesë dhe do ta ftojmë ministrin në komision, prandaj mendoj se përmillim në parim e mbështesim.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zonja Kollçaku. Përmblotja është paraqitur në emër të Grupit Parlamentar 6+ deputetja Špresa Murati. E keni fjalën.

DEPUTETJA ŠPRESA MURATI:

Hvala. Poštovani predsedavajući i predstavnici Vlade i poslanici, Parlamentarna Grupa 6+ je analizirajući Nacrt zakona o socijalnim i porodičnim sluzbama došla do konstatacije da su izvršene konsultacije sa mnogim relevantnim subjektima i sluzbama što je rezultiralo sa vrlo sadržajnim odredbama predloga teksta ovog zakona.

U startu se vidi optimalan trud da se on prilagodi specifičnostima Kosova. Nudi niz detaljnih podataka uključujući odgovarajuće stručnjake kako domaće tako i medjunarodne.

Mislim da se time pruža jedna solidna osnova kako bi se eliminisao dosadašnji zakonski vakum na ovom području. Naravno, prva naša primedba je da se što pre donešu i drugi potzakonski akti koji ga prate. I naravno, kao i drugi nacrti zakona, i ovaj Nacrt zakona ima izvesnih propusta, a koje će Skupštinska procedura popuniti.

U odeljku – alternativni oblici staranja o deci, član 11. tačka 2, gde se predvidja da dete siroče, bez oba roditelja, ima adekvatno zbrinjavanje odredjenog pojedinca ili porodice, koji

nisu u srodstvu sa njim da se problem reši kroz institucionalno starateljstvo. Predlažemo da se pre toga razmotri mogućnost smeštaja kod bliže i dalje rodbine, ukoliko za to postoje odgovarajuće mogućnosti. Time se ne bi dete odmah odvajalo od porodičnog i rodbinskog staranja, što bi, po nama, pozitivno uticalo na njegov dalji psiho-fizički razvoj.

Takodje smatramo propustom, jer nije ništa precizirano šta će biti sa licima kada se pojavi potreba njihovog daljeg staranja van granica Kosova.

I na kraju, ovaj Nacrt zakona pruža optimalno zakonsko rešenje koji je u skladu sa kosovskom realnošću i mi ga u načelu podržavamo. Hvala.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Do tē shkojmë me radhë, meqë janë paraqitur edhe disa deputetë tjerë. Fjalën e ka deputeti Gjergj Dedaj, le tē përgatitet deputetja Nafije Berisha. E keni fjalën zoti deputet.

DEPUTETI GJERGJ DEDAJ:

Falemnderit zoti kryesues, tē nderuar ministra dhe deputetë, Unë kam vetëm një sygjerim. Meqenëse katër ligjet e mëparshme, pra projektligjet - ishin nē shqyrtim tē dytë dhe ato u miratuan, dhe duke patur parasysh se tri projektligjet vijuese me rekomandimin nē fjalë nē pikën 9 që është para nesh, e që është mendimi im personal - domethënë si deputet opozitar nga Partia Liberale e Kosovës dhe meqë këtu nuk janë shumica e deputetëve opozitarë, tē cilët do t'i jepnin vështrim kritik dhe kompletim tē gjithmbarshëm këtyre projektligjeve - ky tē shtyhet pér ndonjë seancë tjeter.

Këtë, nuk them se keni me bë një gjë tē tillë, se e di që s'e bëni, sepse po shoh që ky Kuvend është më shumë një makinë votuese, me respekt ndaj votës së lirë, sesa që merren parasysh vërejtjet dhe sugjerimet e deputetëve opozitarë.

Megjithatë, kujtoj se ligjet nuk bëhen pér partitë politike, as pér grupet parlamentare, pér cilindoqoftë atë grup parlamentar....

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Zoti Dedaj, fjalën ua dhash pér pikën e rendit tē ditës që është nē vijim. Nëse keni diçka rreth Projektligjit urdhëroni, nëse jo, mos u largoni nga tema - thjesht, sepse mund t'u ndërpritet diskutimi.

DEPUTETI GJERGJ DEDAJ:

Ju lutem, atëherë nē seancat tjera ma shkruani çka duhet me folë nē pesë minutat e mij...

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Po s'keni faj, sepse jeni i ri. Merre Rregulloren e Kuvendit dhe e shihni... Ju lus përbajuni rendit tē ditës sipas pikës dhe nëse keni pér tē thënë diçka - mirë, nëse jo ndërprenë diskutimin.

DEPUTETI GJERGJ DEDAJ:

Në rend të ditës pikërisht jemi kah diskutojmë – shqyrtimin e parë për projektligjet. Fjala është për këto projektligje. E kam sugjerim-propozimin që të shtyhet për ndonjë seancë tjetër dhe kur të jemi të gjithë së bashku, sepse s'po bëjmë ligje për partitë politike por edhe për qytetarë të Kosovës.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Në rregull, ne punojmë si deputetë. Kuvendi ka kuorum, 74 deputetë janë prezent dhe do t'vazhdojmë punimet. Fjalën e ka Nafije Berisha, le të përgatitet deputeti Milazim Haliti.

DEPUTETJA NAFIJE BERISHA:

Faleminderit zoti kryesues. I nderuari kryesues, ministra dhe deputetë, Duke pasur parasysh natyrën e problemeve sociale në Kosovë, ky Projektligj do të mbrojë ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare, e po ashtu edhe do të përcaktojë rolin dhe përgjegjësitë e Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale nëpërmes departamenteve përkatëse të tij, si dhe të komunave.

Mbrojtja e të rriturve, shërbimet rezidenciale, mbrojtja e fëmijëve, prindërit strehues të fëmijëve, birësimi si dhe roli i gjykatave në lidhje me këto shërbime janë objekt kryesor i këtij Projektligji, që do të thotë se pritet të shtohet numri i shfrytëzuesve të shërbimeve në Ministrinë për Punë dhe Mirëqenie Sociale.

Prandaj, zoti ministër, ne kërkojmë që në punën e mëtutjeshme në këtë Projektligj të na ofroni koston e zbatimit të këtij Projektligji dhe të gjitha informatat lidhur me këtë.

Në pjesën hyrëse të këtij Projektligji, ju na keni ofruar informata – të dhëna, që janë si supozime të 60% të shpenzimeve të qendrave për punë sociale dhe nuk ka ndonjë informatë që pritet të rritet numri i shfrytëzuesve sa dhe si.

Në këtë Projektligj, dhënës i shërbimeve sociale dhe familjare konsiderohet Ministria përmes departamentit të mirëqenies sociale dhe qendrave për punë sociale, komunitat si dhe disa organizatave tjera, për të cilat nuk është cekur se cilat janë ato. Nuk janë qartësuar as përgjegjësitë dhe rolet e tyre mirë, që shkon në dëm të shfrytëzuesve. Sepse, në shumë raste, kur Ministria nuk është e interesuar të zgjidhë ndonjë rast mund ta delegojë ose të kundërtën.

Në nenin 2, që nga pika 2 deri në pikën 10, thuhet dhe flitet për rolin e këtyre dy subjekteve, por atje diku në pikat e nenit 6 kemi konflikt interesash në mes këtyre dy subjekteve. Pra, neni 2 dhe neni 6 apo disa pika të tyre - janë në kundërshtim njëri me tjetrin.

Prandaj, në këtë Projektligj, komuna – përmes drejtoratit të saj përkatës, është përgjegjëse për sigurimin dhe ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare brenda territorit të saj, dhe me nenin 7 për këtë qëllim duhet të themelojë qendrën për punë sociale, e cila qendër po ashtu në bazë të këtij neni është përgjegjëse për ushtimin e kompetencave dhe ofrimin e shërbimeve sociale në emër të Ministrisë. Do të thotë, një komunë duhet ta themelojë qendrën për punë sociale, kurse ajo duhet t'i përgjigjet drejtësëdrejti Ministrisë, gjë që nuk më duket se është në rregull.

Drejtorin e qendrës e emëron dhe pushon nga puna komuna, me miratim të Ministrisë. Çka nëse komuna e emëron ose pushon, ndërsa Ministria nuk e aprovon këtë miratim ose pushim? Do të thotë krijohen ngatërresa, të cilat edhe sot e kësaj dite i shohim në institucionet tjera të Kosovës. Andaj, lypset që këto nene të përpunohen dhe qartë të përcaktohen rolet e nivelit qendror dhe atij lokal. Fundi i fundit, ne edhe ashtu jemi duke tentuar të bëjmë një decentralizim të pushtetit, kështu që në këtë ligj, është mirë që t'i bëjmë disa. Po de, decentralizim desha të them.

Në nenin 5, është paraparë formimi i një këshilli të përgjithshëm të shërbimeve sociale dhe familjare. Nuk është i qartë krejtësisht statusi i këtij këshilli: a do të jetë i përkohshëm apo me marrëdhënie pune, kualifikimet e pjesëtarëve të këtij këshilli dhe sa do të jetë kostoja e financimit të këtij këshilli? Në vitin e parë, anëtarët e këshillit i emëron ministri. Pse? Pas tri viteve, sipas pikës 9 të nenit 5 janë të përcaktuara entet dhe institucionet prej nga do të zgjedhën anëtarët e këtij këshilli, por nuk janë qartësuar profilet si dhe përgatitja shkollore e anëtarëve të këtij këshilli. Vetëm një shembull, parashihet që disa anëtarë të Universitetit të Jenë pjesëtarë të këtij këshilli, por nuk parashihet përgatitja e tyre shkollore sepse një kimist ose një inxhinier i makinerisë nuk di si do ta luante rolin në këtë këshill.

Në nenin 5, pika 11, thotë se: anëtarët e këshillit nuk duhet ta kenë asnjë pozitë, që nuk është në pajtim me funksionimin e këtij këshilli. Për çfarë pozite është fjala, nuk është e qartësuar.

.....

(Ndërprerje – tejkalim i kohës për diskutim)

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit. Ju kaloi koha. Fjalën e ka deputeti Milazim Haliti, le të përgatitet deputeti Ramadan Kelmendi.

DEPUTETI MILAZIM HALITI:

I nderuar zoti kryesues, të nderuar deputetë dhe ju ministra, Projektligji për shërbimet sociale dhe familjare, për të cilin po debatojmë sot, është shumë i rëndësishëm, sepse do të kemi një përkujdesje më të madhe institucionale, me çka ofrohen shërbime sociale dhe familjare, si dhe përcaktohen përgjegjësitë e Ministrisë dhe të komunave, organizatave joqeveritare, ndërmarrjeve private të cilat ofrojnë shërbime sociale dhe familjare.

Me këtë Projektligj mbulohet vakumi ligjor i kësaj lëmie që ekziston në Kosovë, edhe pse me Rregulloren mbi vetëqeverisjen e komunave të Kosovës 2000/45 disa nga kompetencat e kësaj lëmie parashihen që t'i ushtrojnë komunat por atyre këto kompetenca deri tanë nuk iu janë lejuar t'i ushtrojnë. Ministria rezervon të drejtën të përcaktojë kompetencat se kush i kryen këto shërbime, si dhe siguron mundësinë që të gjithë qytetarët e Kosovës të jenë të barabartë në shërbimet sociale dhe familjare. Projektligji në formë të veçantë përcakton rolin e departamentit të mirëqenies sociale, i cili do të bashkëpunojë me institutin e politikës sociale, me këshillin e përgjithshëm për shërbimet sociale dhe familjare, me komunat, ministritë dhe palët tjera që kujdesen për këto shërbime. Instituti ka këshillin, por nuk është paraparë se sa anëtarë do t'i ketë ky këshill dhe mendoj se duhet të përcaktohet numri i anëtarëve.

Me Projektligj është paraparë edhe roli i komunave dhe drejtive që veprojnë në kuadër të komunave – neni 6 – që janë përgjegjës për sigurimin e shërbimeve sociale dhe familjare brenda territorit të komunës. Shërbimet kryhen përmes qendrave për punë sociale, që kanë për obligim të bëjnë vlerësimin profesional për secilin individ ose familjet me fëmijë që jetojnë në atë territor.

Përveç këtyre që u theksuan, si të rëndësishme, mendoj se këtij Projektligji është i nevojshëm t'i bëhen disa ndryshime dhe plotësime. Si vërejtje që mund të bëhet në këtë Projektligj, është te neni 7.3, ku thuhet: “emërimi i drejtorit të qendrës për punë sociale bëhet nga komuna”, sikur që u theksua edhe nga parafolësja “dhe pushimi i tij nga puna bëhet me miratimin e ministrit”, që mendoj se në këtë rast - organi që emëron drejtorin i njëjti duhet ta shkarkojë, e jo siç thuhet në këtë nen.

Pastaj, edhe te rasti me procedurën e ankesës, neni 15.6, ku thuhet: “nëse ankuesi është i pakënaqur me përgjigjen e drejtorit, mund të ankohet zyrtarisht tek departamenti”. Edhe këtu mendoj se ankesa duhet të shqyrtohet në nivelin komunal, së pari si shkallë e parë e ankesës e pastaj të jetë niveli qendror, që në këtë rast është departamenti i Ministrisë.

Meqenëse Projektligji përmban strukturën e duhur dhe përbush kriteret e domosdoshme, përkundër vërejtjeve që ka, mendoj se në parim Projektligji për shërbimet sociale dhe familjare duhet të miratohet nga Parlamenti dhe vërejtjet ekzistuese - të parashihen dhe korrigohen në proceset e mëtutjeshme të punës së komisioneve gjatë amendamentimit të tij. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zoti Haliti. Fjalën e ka deputeti Ramadan Kelmendi, dhe i fundit sipas paraqitjes deputeti Fetah Berisha. Ftoj deputetët që nuk janë në sallë, të kthehen brenda.

DEPUTETI RAMADAN KELMENDI:

I nderuari kryesues, të nderuar ministra dhe deputetë të pranishëm, Parimi, duke përkrahur këtë propozimligj, më lejoni të paraqes disa vlerësimë parimore të cilat do të kenë vlerë për komisionin funksional, nëse i konsideron si të tilla.

Gjendja e rëndë sociale, shkalla e theksuar e papunësisë në Kosovë, si dhe problemet e shumta në mbrojtjen sociale - shtrojnë nevojën e domosdoshmërisë së bashkëpunimit të partneritetit në mes qendrave sociale, pushtetit lokal, atij qendror dhe biznesmenëve që të mobilizohen në afrimin e shërbimeve sociale e familjare në Kosovë, ashtu siç kërkon shoqëria jonë.

Pikërisht, për ta arritur këtë qëllim, në shqyrtim është sot propozimligji për shërbimet civile e familjare, prandaj edhe është e arsyeshme që të aprovohet në parim dhe të miratohet nga Kuvendi, pas amendamentimit të tij.

Në këtë propozimligj, Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, jo vetëm se shënon një hap përpala në këtë drejtim, por tregon një gatishmëri të madhe për mbrojtjen e të rriturve, fëmijëve, prindërve strehues, adoptues dhe rolin e gjykatave në politikën humano-sociale në Kosovë. Zbutja e këtij problemi do të arrihet me një bashkëpunim të përbashkët të të gjithëve dhe me një politikë tatimore që këtu nuk është përcaktuar për përbushjen e kontributave të

të gjithëve, duke kriuar një fond adekuat mbi bazën e një kornize ligjore – sikur që është kjo për ta realizuar ndihmën materiale-financiare të atyre që kanë nevojë.

Vlerësoj se ky propozimligj, në këtë drejtim, ia arrin qëllimin, ndonëse aty-këtu ka formulime jo të drejta gjuhësore, juridiko-formale, me disa dispozita shumë të gjata dhe të pasakta.

E meta kryesore e këtij propozimligji, sipas vlerësimit tim, konsiston se e lënë tërësisht anash organizimin e jetimoreve si vendqëndrime për edukime të fëmijëve të padëshiruar, jetim e tjerë.

Kur familja nuk ka mundësi të sigurojë mirëqenie sociale, shteti i Kosovës me këtë propozimligj merr përsipër obligimet e mbrojtjes sociale dhe me këtë Kosova plotëson një standard socialo-human si shumë shtete të botës, duke zbatuar edhe shumë konventa ndërkombëtare mbi të drejtat e njeriut. Për ta arritur këtë qëllim fisnik dhe human të përcaktuarit për përkujdesin social, është mëse e domosdoshme trajnimi dhe riaftësimi profesional i punëtorëve social dhe i këshillëdhënësve – zbatues të politikës sociale të Ministrisë.

Përkufizimi i ligjit lë kontekste të ndryshme. Për shembull fëmijët pa përkujdesje prindore, a do të trajtohen të gjithë ata fëmijë që punojnë sot rrugëve të Kosovës nën moshën 16 vjeçare, shesin cigare, shtynë karroca dhe shërbime të tjera, të cilat nuk janë adekuat me moshën e tyre. Ose, familja me nevojë, mund të kuptohet kur dy prindërit nuk punojnë dhe nuk kanë burime familjare për ekzistencë.

Propozimligji në raste të tilla duhet të jetë preciz, sepse mund të paraqiten probleme në zbatimin e tij. Roli i ministrisë dhe i qendrës për punë sociale duhet saktësuar, definuar dhe përcaktuar drejt, nën veçanti gjatë vlerësimit të dëshmive, provave, vlerësimeve dhe dokumenteve, që duhet të jetë një vlerësim unik në të gjitha qendrat për punë sociale, përkundër praktikave të deritashme se kush është obligues i mbajtësve dhe përkujdesjeve të të moshuarve. Ta përmendim vetëm shembullin, i moshuari - pa mbrojtje familjare - refuzohet vetëm se ka fëmijët në perëndim, nga të cilët fëmijë nuk ka kurrfarë hajri.

Në veçanti, Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale me këtë propozimligj iu ofron shërbime so... të gjithë qytetarëve pa dallim race, etnie e tjera, dhe me këtë përmbysh standardin që kër... net për Kosovën.

Vlerësoj se ky propozimligj duhet të jetë obligim përcjellës i informatave ndërmjet të gjithë ofruesve të shërbimeve sociale e familjare, qofshin ato organizata qeveritare apo jo, për të eliminuar dyshimsinë e shfrytëzimit të shërbimeve.

Propozimligji duhet të saktësojë mënyrën, procedurën, kriteret e emërimit dhe shkarkimit të drejtorit të institutit të politikës sociale, anëtarëve të këshillit, e tjera. Pa saktsueshmërinë e nenit 5 pika 7, citoj: "kundër vendimit të këshillit, duhet të ekzistojë mundësia e ankesës", pra Gjykatës Supreme të Kosovës, duke mos përcaktuar shkallën e vendimmartjes dhe kompetencat e Gjykatës Supreme në shkallë më të lartë.

Në nenin 5, pika 1, anëtarët e këshillit kërkohet të jenë të pavarur. Kjo nuk mund të arrihet ngase vetëformimi dhe propozimi prej 11 anëtarësh profesional të shërbimit, dy anëtarë nga asocacionet komunale....

(Ndërprerje – tejkalim i kohës së paraparë për diskutimi)

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zoti Kelmendi. Besoj se e bashkëngjitni diskutimin tuaj. Fjalën e ka i fundit, deputeti Fetah Berisha. Urdhëroni zoti deputet.

DEPUTETI FETAH BERISHA:

I nderuar kryesues, të respektuar ministra dhe të çmuar kolegë deputetë, Kemi këtu para vetes Projektligjin e shërbimeve sociale dhe familjare në shqyrtim. Ky Projektligj, që është paraqitur nga Ministria e Punës dhe e Mirëqenies Sociale është përpiluar mjaft mirë dhe rëndësia e tij është me vlerë të domosdoshme.

Në Kosovë ka probleme të shumta sociale, të cilat janë të natyrës së ndryshme. Kështu, me dispozitat ligjore, do të caktohen kriteri dhe kushte për shërbime më të mira sociale dhe familjare.

Megjithatë, Projektligji që po e shqyrtojmë sot, ka edhe të meta të veta, të cilat duhet cekur me qëllime të caktuara që ato të përmirësohen në versionin tjetër.

Këtu kemi veçuar nenin 1, pika 1.3. Ky nen këtu duhet të riformulohet rishtas dhe në këtë mënyrë: "Shërbimet sociale dhe familjare përfshijnë drejtëpërdrejt këshillimet, dhe në raste të veçanta ndihmën materiale për njerëzit në nevojë".

Më tutje, gjithnjë në nenin 1, pika f), faqe 5 dhe pika j). Edhe këto dy nene duhet të riformulohen. Ja pse. Për shembull, në pikën f) lidhëza "ose" është përdorur plotësisht nëntë herë, ndërsa në nenin 2 pika 2 dhe 2.2, ku bëhet fjalë për rolin e Ministrisë, gjithashtu duhet të qartësohet ose të riformulohet, për arsy se lidhëza "dhe" është përdorur pa nevojë plotësisht dhjetë herë.

Neni 7, pika 7.1 ku bëhet fjalë për rolin e komunave, e që i referohen pikës 1.3, të qartësohet: "Roli i organit të kujdestarisë pranë qendrës për punë sociale në komunë e cila është përgjegjëse për mbrojtjen e fëmijëve", dhe këtu të shtohet fjala: "edhe për mbrojtjen e të rritura".

Gjithashtu, na thotë mendja se nenet tjera, ku bëhet fjalë në këtë Projektligj për komunat, sidomos kur bëhet fjalë për bashkëpunimin e komunave me organet e domosdoshme, siç janë: "komunë, qendër për punë sociale, gjykatë, Shërbimi Policor i Kosovës, me specialistë shëndetësor, prokurorë dhe OJQ – të cilat merren me këtë punë", duhet të riformulohen dhe të qartësohen pak më mirë.

Megjithatë, ky Projektligj është i mirë, ngase hetohet se është përpiluar nga një grup ekspertësh vendor dhe ndërkombëtar. Prandaj, në parim, propozoj që ky ligj të aprovohet. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Faleminderit zoti Berisha. Të nderuar deputetë, me këtë edhe shterrojmë diskutimet lidhur me ligjin në fjalë.

Do t'ua bëj me dije se në sallë gjenden 74 deputetë dhe thërras të deklarohemi, pas kësaj mbështetjeje që u dha në parim.

Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka kush kundër? Një kundër.
 Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua në parim Projektligji për shërbimet sociale dhe familjare.

Ngarkohen deputetët që të kryejnë punën e vet, përmes komisioneve: për shëndetësi, punë dhe mirëqenie sociale - komisionit funksional dhe referues, Komisionit për buxhet dhe financa, Komisionit për legjislacion dhe Kornizë kushtetuese dhe Komisionit për komunitete. Natyrisht se komisionet duhet ta bëjnë punën e tyre brenda afatit të paraparë me Rregullore të punës.

Pika në vijim e rendit të ditës është:

- **Shqyrtimi i parë i Projektligjit për mbrojtjen e natyrës.**

Projektligi iu është shpérndarë deputetëve me kohë me datën 24 janar 2005 dhe se janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratimin e tij në parim.

Vërejtjet dhe sugjerimet e deputetëve lidhur me këtë Projektligj do t'u procedohen për shqyrtim Komisionit funksional përgjegjës për raportim dhe komisioneve kryesore.

Ftoj ministrin Bajram Kosumi që në emër të Qeverisë së Kosovës ta arsyetojë Projektligin para deputetëve të Kuvendit. E keni fjalën zoti ministër.

MINISTRI BAJRAM KOSUMI:

Inderuari kryesues i Kuvendit, të nderuar kolegë ministra dhe deputetë, Përkundër faktit se sipërfaqja e Kosovës është e vogël, në krahasim me atë të shteteve tjera të Evropës, natyra e saj disponon me vlera të mëdha dhe me interes edhe për Kosovën edhe për vetë Evropën, sidomos në pikëpamje të biodiversitetit. Po përmend vetëm disa fakte që e konfirmojnë këtë.

Në Kosovë kemi shullin e dytë të bifurkacionit në botë, pas atij në Amerikën Jugore, atë të lumit Nerodime r. Ferizaj. Kemi Shpellën e Gadimes me sipërfaqen më të madhe të mermerit në botë – për këtë edhe quhet Shpella e Mermertë, pastaj Kanjonin atraktiv të Mirushës që është i dytë në rajon dhe në fund – simbolin emblematik të biodiversitetit të Kosovës dhe të Ballkanit - Parkun kombëtar Malet e Sharrit.

Deri sot, nën mbrojtje ligjore në Kosovë janë 52 zona natyrore, me një sipërfaqe të përgjithshme prej 46 mijë hektarësh, prej të cilëve 39 mijë hektarë i takojnë Parkut kombëtar Malet e Sharrit. Këtu nuk është përfshirë pjesa e propozuar për park kombëtar të Bjeshkëve të Nemuna në sipërfaqe prej rrëth 62 mijë hektarë, i cili proces është i filluar, por ende nuk është kryer.

Të nderuar deputetë,
 Ligji i vjetër për mbrojtjen e natyrës, ndonëse ka mbushur një zbrazësi, ka qenë dhe mbetet larg kërkesave të zhvillimeve moderne në sferën e mbrojtjes së natyrës dhe larg nga kërkesat e legjislacionit dhe dokumenteve ndërkombëtare. Prandaj, në këtë aspekt, ky ligj nuk ka mund të ofrojë një mbrojtje më të mirë të natyrës si dhe menaxhim efikas të zonave të mbrojtura me ligj.

Për këtë arsy, sot vetëm 3 - nga 52 zona të mbrojtura - kanë organe menaxhuese, e me ligjështë obligim që me aktin ligjor të vënies nën mbrojtje të caktohen organet përmenaxhim për se cilën zonë të mbrojtur.

Shih nga kjo, por duke parë edhe dëmtimet që po shkaktohen në zonat e mbrojtura, që përfaqësojnë edhe zonat më të bukura të natyrës së Kosovës, në priorititet e Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor ka qenë nxjerra e Ligjit të ri përmblotjen e natyrës.

Ky Projektligj sot është në procedurë në këtë Seancë. Ky Projektligj do të krijojë kornizë të nevojshme ligjore që të:

1. Mundësojë një ruajtje efektive të biodiversitetit dhe visoreve duke marrë parasysh kërkeshat ekonomike, sociale dhe kulturore të vendit;
2. Krijojë kompetenca dhe detyrime të autoriteteve publike që janë përgjegjëse për sjelljen dhe fuqizimin gradual të rregullave dhe standardeve lidhur me ruajtjen e natyrës, dhe
3. Caktojë të drejtat dhe detyrat e personave dhe ndërmarrjeve që preken nga aktivitetet e ruajtjes së natyrës apo të personave dhe ndërmarrjeve që disponojnë interesa në promovimin e ruajtjes së natyrës në Kosovë.

Të nderuar deputetë, Projektligji i propozuar para jush, ka 12 kapituj, të zbërthyer në 45 nene.

Kapitulli i parë, përmban dispozitat e përgjithshme të mbrojtjes së natyrës, ku përfshihen qëllimet e ligjit, raportet e këtij Projektligji me ligjet e posaçme dhe fusha e zbatimit të tij.

Kapitulli i dytë, përmban definicionet kryesore, të cituara në ligj, me kontekst të veçantë definicionet e marra nga direktivat evropiane mbi të cilat është bazuar Projektligji dhe definicionet mbi kategoritë e mbrojtjes të bazuara në kategoritë e Unionit Botëror të Ruajtjes së Natyrës.

Kapitulli i tretë, përmban parimet themelore të mbrojtjes së natyrës duke u bazuar mbi parimet e zhvillimit të qëndrueshëm të Samitit të Rios – 92 dhe të atij të Johannesburgut 2002.

Kapitulli i katërt parasqeh dokumentet kryesore përmblotjen e mjedisit si: Strategjia dhe plani i veprimit përmblotjen e natyrës, që duhet të miratohet nga Kuvendi i Kosovës, dhe dy: Programet e mbrojtjes së natyrës të cilat do të nxirren nga komunat përmblotjen e tyre.

Kapitulli i pestë përcakton organet përgjegjëse përmblotjen e natyrës, duke bërë një ndarje në mes kompetencave të nivelit qendror dhe të atij lokal.

Kapitulli i gjashtë përmban masat e përgjithshme përmblotjen e visoreve natyrore, masat përmblotjen e specieve të florës dhe faunës, si dhe të habitateve duke u fokusuar në nevojën e nxjerrjes së "librit të kuq" të specieve të rralluara dhe të rrezikuara në Kosovë.

Kapitulli i shtatë përmban masat e veçanta përmblotjen e natyrës, ku definohen kategoritë veç e veç.

(Ndërprerje e shkurtër)

Për dallim nga legjislacioni i vjetër, në këtë Projektligj janë përcaktuar pesë kategori të mbrojtjes, të gjitha të bazuara në kriteret e IUCN-ës për shpallje si kategori e veçantë. Këto kategori, në bazë të Projektligjit janë:

1. Rezervati strikt i natyrës;
2. Parku kombëtar;
3. Monumentet e natyrës;
4. Zonat e menaxhimit, habitateve dhe llojeve, dhe
5. Visoret e mbrojtura.

Për secilën nga këto kategori, janë definuar nënlojet e tyre, kategoria si zonë e mbrojtur, qëllimet e menaxhimit e tjera.

Kapitulli i tetë, përmban dispozitat për mbrojtjen e specieve të rralla të florës dhe të faunës.

Kapitulli i nëntë, përmban dispozitat mbikëqyrëse, të mbikëqyrjes së drejtpërdrejt të zbatimit të këtij ligji dhe mbikëqyrjes inspektive të cilën do ta bëjë inspektorati për mbrojtjen e natyrës në kuadër të inspektoratit mjedor.

Kapitulli i dhjetë, rregullon financimin e punëve për mbrojtjen e natyrës, kryesisht përmes buxhetit të konsoliduar të Kosovës dhe Eko-fondit.

Kapitulli i njëmbëdhjetë, përmban dispozitat ndëshkimore në rast të shkeljes së dispozitave të këtij Projektligji.

Më lejoni, para se ta përfundoj - të them se Projektligji shoqërohet me deklaratën financiare dhe nga paralogaritë që janë bërë, ky Projektligj nuk paraqet një ngarkesë për buxhetin e konsoliduar të Kosovës, sepse disa nga mekanizmat që parashihen të funksionojnë me këtë Projektligj veç kanë filluar dhe janë duke funksionuar, ose disa nga dokumentet bazë, si strategjia e veprimit në mjedis janë duke u punuar, kështu që kanë një buxhet të paracaktuar. Krejt ajo që mund të thuhet është se një kuotë shumë e vogël, prej rreth 15 mijë eurove në vit, që nevojiten për inspektorë të mbrojtjes së natyrës. Prandaj, konsideroj se edhe kërkesa financiare e këtij Projektligji është e rërbollueshme për buxhetin e Kosovës.

Të nderuar deputetë,

Në fund më lejoni të potencoja dhe të falënderoj për ndihmën e pamohueshme të dhënë nga profesorët e kësaj lëmie të Fakultetit të Shkencave Natyrore nga Universiteti i Prishtinës. Gjithashtu, falënderoj Organizatën Ndërkombëtare – Qendra Evropiane për Çështje të Minoriteteve ECMI për ndihmën profesionale në harmonizimin e Projektligjit për mbrojtjen e natyrës me kërkeshat e direktivave evropiane për mbrojtjen e natyrës dhe të specieve.

Të nderuar deputetë,

Ju ftoj që të votoni në parim Projektligjin për mbrojtjen e natyrës së Kosovës. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti ministër. Të nderuar deputetë, dëgjuam eksponenë e ministrit Kosumi. Sipas radhës, thërras përfaqësuesin e Lidhjes Demokratike të Kosovës, deputetin Lulzim Zeneli të marrë fjalën. Le të përgatitet, në emër të Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës, deputetja Gjylnaze Syla. E keni fjalën zoti Zeneli.

DEPUTETI LULZIM ZENELI:

I nderuar zoti kryesues, të nderuar deputetë, anëtarë të Qeverisë, Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës, i jep mbështetje parimore Projektligjt për mbrojtjen e natyrës dhe mendojmë se ky Projektligj krijon një bazë të nevojshme ligjore për mbrojtjen e natyrës, për zhvillimin e qëndrueshëm të saj dhe vendosjen në kuadër të një sistemi të planifikimit të shfrytëzimit.

Gjithashtu, me këtë Projektligj parashihen masat e përgjithshme dhe ato të veçanta për mbrojtjen e natyrës, dhe i njëjtë sjell standarde gjegjësisht i krijon standarde Kosovës në harmoni me ato të Bashkimit Evropian.

Duhet të veçojmë se me këtë Projektligj krijohen edhe kompetenca, sikur i ceku edhe ministri, dhe detyrime të autoriteteve publike që janë përgjegjëse për sjelljen e rregullave dhe standardeve në ruajtjen dhe mbrojtjen e natyrës.

Zoti kryesues,

Sa i përket vërejtjeve që mund të bëhen në këtë Projektligj, ato kanë të bëjnë me çështjet që prekin në Ligjin për pyjet e Kosovës dhe ligjin që pritet të procedohet në këtë Kuvend.

Dhe, pa u lëshuar në mangësitë profesionale dhe teknike, të cilat mendojmë se duhet të evitohen në mënyrë që Projektligji të përmirësohet me kualitet dhe të sigurohet zbatueshmëria e tij, vërejtjet tona i përkasin nenit 10, pika b) dhe mendojmë se në këtë nen është e nevojshme të bëhet një dallim i qartë në mes të zonave dhe kategorive të mbrojtjes së natyrës, të cilat shumëherë përmenden në këtë Projektligj.

Pastaj neni 11, pika 6 të fshihet - apo duhet bërë një riformulim, sepse formulimi ekzistues i saj jep mundësi dhe hapësirë marjës në arsyetim të interesave të grupeve dhe interesave ekonomike e sociale, të cilët bien ndesh me kriteret e mbrojtjes së natyrës, peizazheve, florës dhe faunës, me qëllimin e shpalljes kategoritë mbrojtur apo lloje të mbrojtura.

Neni 12, pika 3 mendojmë se duhet të riformulohet.

Neni 12, pika 4 ~~considerojmë~~ se është e panevojshme dhe ajo duhet të fshihet, për shkak se përsëritet.

Neni 13 pika 1; neni 16 pika 2 dhe neni 16 pikat 3-8 - do të thoja - kanë nevojë për një riformulim total.

Ndërsa, sa i përket nenit 34 pika 4, pa hyrë në detaje, të plotësohet me tekstin ekzistues deri në nxjerrjen e "librit të kuq", që kujtoj Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor në bashkëpunim me Ministrinë e Bujqësisë – me akte të veçanta do të përcaktojnë listën e llojeve të faunës, për të cilat vlejnë ndalesat që janë paraparë në paragrafin e parë.

Këto ishin vetëm disa nga vërejtjet thelbësore, të cilat mendoj se do të procedohen, kurse në procesin e amendamentimit Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës do ta japë kontributin e vet. Ju faleminderitet.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti Zeneli. Fjalën e ka deputetja Gjylnaze Syla, në emër të Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës, le të përgatitet deputeti Gazmend Muhamxheri në emër të ORA-s.

DEPUTETJA GJYLNAZE SYLA:

Falemnderit. I nderuari zoti kryesues, anëtarë të kabinetit qeveritar, deputetë të nderuar, Projektligji për mbrojtjen e natyrës synon ruajtjen dhe mirëmbajtjen e trashëgimisë natyrore të Kosovës.

Kosova ka bukuri të rralla natyrore, një florë dhe faunë shumë të bujshme dhe karakteristike. Fatkeqësish, në vitet e kaluara, nuk është investuar as materialisht por as përmes përkushtimit vullnetar në ruajtjen e karakteristikave natyrore, llojeve të rralla të bimëve dhe shtazëve në Kosovë.

Situata e tanishme në Kosovë qëndron e tillë që parqet e mëparshme natyrore po i nënshtrohen një eksplorimi të egër. Jemi dëshmitarë të kohës kur pyjet zhvishen me intensitet shumë të madh. Parqet komunale nuk mirëmbahen si e sa duhet. Peizazhet natyrore shkatërrohen përmes ndërtimeve të egra dhe eksplorimit të pakontrolluar të resurseve natyrore. Mineralet në Kosovë eksplorohen në mënyrë të pakontrolluar nga personat fizik ose juridik, pa kurrfarë autorizimi ose licence. Biodiversiteti në Kosovë, përkundër karakteristikave të shumta, nuk ruhet dhe nuk kultivohet. E njëjtë gjë ndodh edhe me botën shtazore. Llojet e shpezëve dhe të shtazëve të egra – karakteristike për vendin tonë – janë duke u zhdukur. Nuk ekziston program për mbrojtjen e tyre. Kosova ka qenë e njohur në rajon dhe Evropë me një diversitet të bujshëm bimor dhe shtazor.

Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës përshëndet dhe mirëpret iniciativën e Qeverisë për miratimin e këtij Projektligji.

Grupi Parlamentar e mbështet në parim. Konsiderojmë se Projektligji përfshin mbrojtjen e parqeve pyjore, atyre komunale, peizazheve natyrore, shtazëve të egra, bimëve të rralla si dhe mbrojtjen e fosileve dhe minraleve.

Projektligji, gjithashu parashevë hartimin e strategjive dh. programeve për mbrojtjen e natyrës në nivelin qendror dhe lokal.

Megjithëkëtë, kemi vërejtjet e përgjithshme dhe disa të veçanta.

Janë dy vërejtje të përgjithshme. E para, nuk është specifikuar sa duhet se çka duhet t'përbajë "libri i kuq"; ku do të përfshihen llojet e mbrojtura. Pra, është me rëndësi të definohet se cilat lloje duhet të mbrohen.

Së pari, për këtë qëllim, konsiderojmë se duhet përcaktuar kriteret e përzgjedhjes sipas kategorive:

- mbrojtja e një lloji të shtazëve jo të egra, që i kanoset rreziku i shfarosjes si lloj;
- mbrojtja e atyre shtazëve të egra të cilat janë të rralla të llojit;
- mbrojtja e bimëve që janë karakteristike dhe të rralla.

Këtu duhet përqendruar në kriteret e direktivave evropiane për mbrojtjen e kafshëve, shpezëve të rralla dhe bimëve.

Vërejtja e dytë, ka të bëjë me ndarjen e zonave të mbrojtura. Këto duhet të harmonizohen me standartet evropiane.

Në Projektligj janë përfshirë pesë lloje. Sipas kritereve të Unionit, ato duhet të janë gjashtë lloje. Do të thotë mungon mbrojtja e ekosistemeve natyrore, e cila nuk është inkorporuar.

Dy vërejtjet tjera, kanë të bëjnë me dy nene: nenin 16.6 dhe nenin 40.

Në nenin 16.6, mendojmë se e drejta e ankesës së qytetarit ndaj shpalljes së një zone të mbrojtur, përmes disa kërkesave, është e paarsyeshme. Aty qëndron, po e citoj: "Përveç që qytetari duhet të bëjë ankesën, duhet të bashkëngjes një arsyetim të bazuar dhe shkencor në bazë të kritereve nga aneksi 3 i direktivës mbi habitatet e BE". Mendojmë se kjo ia pamundëson qytetarit ankesën. Duhet të kemi parasysh që me shpalljen e zonave të mbrojtura cenohen të drejtat themelore pronësore-juridike. Këto janë të drejta absolute dhe qytetarit duhet t'i ofrohet mundësia e ankesës - duke mos e kushtëzuar atë me ekspertiza shkencore.

Paragrafi 7 i të njëjtit nen, ia lë në kompetencë ministrit të vendosë për procedurën e ankesës. Duhet ta kemi parasysh se procedura administrative në Kosovë rregullohet me ligj të veçantë.

Vërejtja e fundit është në nenin 40, ku autorizohet ministri që përmes akteve nënligjore të përcaktojë procedurën e kompensimit qytetarëve për humbjen e pronës ose përkufizimet në pronë. Duhet të kihet parasysh se këtu kemi të bëjmë me pengesë të ushtrimit të së drejtës, lirinë e pronësimit. Procedurat për kompensim dhe pengim në pronë rregullohen me ligj, ngase këtu janë të prekura të drejtat themelore të njeriut.

Në punën tonë të mëtejshme, si Grup Parlamentar, do të kontribuojmë në përmirësimin e ligjit. Faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zonja deputete. Fjalën e ka deputeti Gazmend Muhamxheri, në emër të Grupit Parlamentar ORA, le të përgatitet deputeti Xhezair Murati, në emër të Grupit Parlamentar 6+. E keni fjalën zoti Muhamxheri.

DEPUTETI GAZMEND MUHAXHERI:

I nderuar kryesues, të nderuar deputetë, të nderuar ministra, Grupi Parlamentar ORA përkrah në parim ligjin për mbrojtjen e natyrës, mirëpo i ka tri vërejtje për këtë ligj:

Nën një: sepse nuk precizon bartësin e mbrojtjes së natyrës në komunë;

Nën dy: nuk ka afate kohore për nxjerrjen e akteve nënligjore; dhe

Nën tre: me nxjerrjen e akteve nënligjore, ky ligj mund të bëhet shumë i shtrenjtë për implementim dhe, duke marrë parasysh buxhetin e varfér të Kosovës në vitet e ardhshme,

mund tē jetë pengesë e Qeverisë pér ta aprovuar një strategji adekuate zhvillimore. Ju faléminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Faleminderit pér kontributin. Fjalën e ka deputeti Xhezair Murati, le tē përgatitet deputetja Zyhrije Maloku. Urdhëroni zoti Murati.

DEPUTETI DŽEZAIR MURATI:

Dozvolite mi, gospodine predsedavajući da pozdravim vas, predstavnike Vlade i kolege poslanike,

Naša Parlamentarna grupa je kao i dosadašnje zakone i ovaj zakon o zaštiti prirode vrlo detaljno analizirala i došla na stanovište da se zaista radi o jednom vrlo sadržajnom pravnom osnovu, koji ne samo da nastoji, nego u velikoj meri postiže da popuni pa i eliminiše zakonske praznine koje prate posleratno Kosovo u ovoj oblasti.

Rešenja koja se pružaju u njemu, po našoj procjeni, prilagodjena su prirodnoj specifičnosti Kosova. On utvrđuje dobre mjere zaštite i nudi metode revitalizacije na prostorima gde je došlo do oštećenja u oblasti ekologije, dakle flore, faune i tako dalje, uz pokušaje ostvarivanja standarda na nivou Evropske zajednice.

Medjutim, primjetno je da je u nekim njegovim poglavljima dosta uopšten, bez konkretizovanja, na primjer endemskih odnosno rijetkih vrsta ili kada se govori o prekomjernoj ili neuravnoteženoj upotrebi, primera radi - prirodnog, mineralnog blaga i tako dalje.

Kada je u pitanju odgovornost za negativne uticaje, ugrožavanja, oštećivanja prirodne sredine – koja su prekomjerna – nema dovoljno ponudjenih rešenja, konkretnih mera odgovornosti za nastale propuste bilo u prirodi bilo u ugroženosti kako zdravlja ljudi tako i šteta – koja se odražavaju na osiromašenje biljnih i životinjskih vrsta.

Zadnjih godina smo takođe i sami svjedoci pretvaranja prirodne sredine u geografsku - divljom gradnjom, što je već pomenuto ovde, naročito kada su u njoj prometni ili magistralni putevi. Takodje, mislimo i na monitorni sistem.

Svjesni smo mišljenja da je u njemu, odnosno stava smo da je u njemu moglo biti više pravnih rešenja kada je u pitanju obogaćivanje ali i zaštita nacionalnih parkova, zaštićenih pejzaža, rezervata - njihova jasnija odredjenja zbog eventualnog različitog tumačenja propisa iz navedenih oblasti.

Ali ipak, u celini sam ubedjen da je Nacrt ovog zakona, i pored navedenih manjkavosti danas, izvanredna osnova za jedan od vrlo upešnih zakona koji mi podržavamo da udje u Skupštinsku proceduru dajući naravno punu podršku u ime Poslaničke grupe 6+.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zoti Murati. Fjalën e ka deputetja Zyhrije Maloku, le tē përgatitet deputeti Numan Baliq. Urdhëroni zonja deputete Maloku.

DEPUTETJA ZYHRIJE MALOKU:

I nderuari zoti kryesues, të nderuar ministra, kolegë deputetë, Në vazhdën e ligjeve të hartuara nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor është edhe Projektligji për mbrojtjen e natyrës. Ky Projektligj është mëse i domosdoshëm përrrethanat e krijuara në Kosovë, e po ashtu edhe për ta vënë nën kontroll institucional çështjen e mbrojtjes së natyrës.

Për dallim nga sipërfaqja e vogël që ka Kosova në krahasim me vendet tjera evropiane, natyra e saj ka vlera të mëdha për banorët e saj, por që janë në interes edhe për vetë shtetet fqinje - sidomos në pikëpamje të biodiversitetit.

Ky Projektligj parasheh të irregullojë çështje që kanë të bëjnë me mbrojtjen, ruajtjen, përtëritjen, shfrytëzimin e arsyeshëm të natyrës dhe burimeve, revitalizimin e territoreve të dëmtuara, ruajtjen e florës dhe faunës, e sidomos llojeve të rralla.

Është i hartuar mirë, është i qartë dhe i lehtë për ta kuptuar, por në disa nene ka përshkrime aq shumë saqë na bënë të dyshojmë se më tepër i përngjanë një programi sesa një ligji. Ka gjithsej 45 nene, ku radhitja e këtyre neneve nuk është në proporcion dhe nuk i përgjigjet asaj që duhet.

Po ashtu, dua të theksoj se ky ligj, pas një pauze jo shumë të gjatë, na vjen për herë të dytë në shqyrtim. Vjen për herë të dytë, sepse herën e parë, domethënë në mandatin e parë të Kuvendit, pati shumë vërejtje nga anëtarët e Komisionit funksional dhe komisioneve tjera, andaj iu kthye Ministrisë për rishqyrtim dhe riformulim.

Nga Komisioni funksional, në mandatin e kaluar, për këtë Projektligj janë bërë vërejtje në mës paku 24 nene të tij, dhe është sugjeruar se duhet të bëhen përmirësimi, riformulimi dhe madje-madje edhe shtimin e neneve të reja.

Duke krahasuar brendinë dhe përbajtjen e projektligjit të mëparshëm me këtë që kemi tani, vërehet se pak janë bërë përmirësimi, e sidomos në ato nene ku është kërkuar që të intervenohet. Prandaj, Komisionit i mbetet që të punojë në amendamentimin e këtij Projektligji, të bëjë përmirësimi e riformulimi me qëllim që ligji të jetë sa më përbajtësor, më i mirë dhe i një niveli sa më të lartë.

Meqë kemi në shqyrtim të parë një Projektligj kaq të rëndësishëm, përkrah miratimin e tij në parim. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit. Para se t'ia jap fjalën deputetit Numan Baliq, lus të paraqitet me kohë kërkesa për diskutim, e jo në vazhdimësi, kësisoj. E keni fjalën zoti Baliq, le të përgatitet deputetja Brikena Kryeziu.

DEPUTETI NUMAN BALIĆ:

Sudeći po svemu, ovo će biti još jedan od zakona koji su maratonski usvojeni u ovom Parlamentu i bez tendencije da detaljiziramo o nekim lošim stranama ovog zakona, imajući u vidu na dulji utisak, mislim da je to ipak još jedan od zakona koji liči kao da je prepisan sa interneta, cjeneći naravno njegovu tendenciju da bude visokostručan i sveobuhvatan, ipak je

jasan utisak i potpuno očigledno da je zakon takav, da je on veoma uopšten i da ne nudi konkretna rješenja.

U samom članu 2. koji govori o karakteru zakona i koji kaže: „da je to..., da zakon..., da ovim se samo stvara osnovica za zakonsko rješenje o zaštiti prirode“ govori o tome da je ovo još jedan od zakona koji ustvari samo stvara prepostavke a ne nudi odgovarajuća rješenja.

Jako cjenim ono što je u jednom od govornika ovde rečeno, mislim da je to rekla gospodja Sylja a to je da je i ona obratila pažnju na neke, neke dramatične – da tako kažem – momente, vezano za stanje prirode i uopšte stanje biljnog i životinjskog svijeta na Kosovu.

U ovom zakonu ne nude se jasniji odgovori kako da se prekine sa uništavanjem okoline, sa uništavanjem šuma, sa uništavanjem rijeka, jezera, njihovim zagadjivanjem i uopšte uništavanjem prirodnog ambijenta.

Cjeneći naravno tendenciju da se, kao što kaže član 2. odnosno član 7.3. da se u strategiji o zaštiti prirode, govori o zaštićenim zonama, potom o posebnim vrstama, zatim rijetkim biljkama i životinjima i tako dalje, potom u članu 13. gde se govori o „crvenoj knjizi“ koja zaštiti značajne vrste i staništa, zatim član 16. koji govori o nacionalnom parku, i tako dalje – dakle uzimajući u obzir sve dobre namjere koje se pominju u ovom zakonu, ipak je neodoljiv utisak da zakon ne nudi konkretna rješenja kako da se prekine masovno uništenje prirode, prirodnih dobara, imovine, biljaka i životinja...

Oni koji obilaze i posjećuju zapadno Kosovo i jugozapadni njegov dio, i koji posebno poznaju onaj brdsko-planinski predio od Mokre Gore preko puta prema Kuli, zatim Rugovski kraj, Dečansko brdsko-planinsko područje sve do Djakovačkog kraja - znaju da su ti krajevi bukvalno opustošeni, da su šume poharane i da je jednostavno proces uništavanja prirode poprimio dramatične razmjene.

Zakon ne nudi jasne odgovore kako da se zaustavi haranje društvene imovine i svih biljnih i životinjskih vrsta koja su tamo, dakle ne samo rjetke, i ne samo ugrožene nego i rjetke i česte i sve biljne i životinjske vrste kao i šumski fond koji je tamo bukvalno napadnut.

Da ne govorim oko toga da je na sve strane opšte prisutan fenomen zagadjivanja rijeka, potoka i jezera, bilo da su prirodna ili vještačka, bilo da su tekuće vode ili stajaće vode. Da ne govorim o tome da je dovoljno samo poći iz Prištine u bilo kom pravcu, prema Peći ili prema Ferizaju ili prema Mitrovici i svrnuti samo malo sa glavnoga puta i videti kako su čitavim kamionima smeća deponovani u šumskim krajevima koji bi trebalo da budu dio nacionalnog bogatstva Kosova.

Zakon, jednostavno ne nudi rješenja kako da se identificiraju problemi i kako da se odgovori procesu neumitnog uništavanja zajedničkog bogatstva na Kosovu. To je osnovna zamjerka i mislim da zakon mora ponuditi konkretan odgovor na to. Hvala vam ljepa.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zoti Balqiq. Fjalën e ka deputetja Brikena Kryeziu, le tē përgatitet deputeti Kamber Kamberi.

DEPUTETJA BRIKENA KRYEZIU:

I nderuari zoti kryesues, anëtarë të Qeverisë dhe kolegë deputetë, Për atë që u fol deri më tash, besoj se u përbledh në shumë pika për të gjitha problemet apo mendimet e anëtarëve të tjerë lidhur me këtë ligj.

Padyshim se ky Projektligj është i mirëseardhur dhe mendoj se është mjaft përbajtësor dhe gjithpërfshirës. Nga sa u tha nga parafolësit, mua më mbetet vetëm të shtoj lidhur me nenin 7, pika 3 respektivisht paragrafi 3 në fakt, pikat e) dhe f) në të cilat paraqiten detyrat afatmesme dhe detyrat afatgjata.

Mendoj se është e nevojshme të shikohen edhe parametrat kohorë, duke marrë parasysh se ligjet e natyrës janë një cikël i vazhdueshëm por që mund të ndahen në fazë. Andaj, për implementimin nga ana e Ministrisë i këtij ligji mendoj se duhet të vlerësohet në bazë të afateve të caktuara kohore, të cilat këtu nuk janë të paraqitura as në aktet nënligjore.

Po ashtu neni 9, ku është “hartimi i bazave për llojet”, mendoj se bie pak ndesh me nenin 6, në të cilin duhet të citohet nga neni 6 se “parimi i përgjegjësisë së resurseve të përtrirshme dhe të papërtrirshme”, kurse në nenin 9 paraqiten vetëm llojet e përsëritshme, domethënë llojet e bimëve, shtazëve, ekosistemeve dhe peizazheve - këtu nuk janë të përfshira mineralet, fosilet, shpellat e të tjera.

Gjithashtu neni 10, “shpallja e zonave nga Kuvendi dhe nga Qeveria”. Cilat janë kriteret që duhet të shpallojnë, të përcaktohen me aktin nënligjor apo të janë të përfshira si pika të veçanta brenda këtij Projektligji. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Të faleminderit zonja deputete. Para se t’ia jap fjalën deputetit Kamber Kamberi, po përmend se është paraqitur edhe deputeti zoti Fetah Berisha, por njëkohësisht lus deputetët që të kthehen në sallë për shkak të votimit. Urdhëroni zoti Kamberi.

DEPUTETI KAMBER KAMBERI:

Falemnderit. Meqenëse u paraqita me vonësë, nuk do ta zgjas shumë diskutimin. Është më tepër një vërejtje e natyrës teknike.

Në faqën 4 të këtij Projektligji, që kujtoj se është mjaft me rëndësi apo i rëndësisë së veçantë, ka hiq më pak se rreth 30 gabime gjuhësore. Gjithashtu servilen edhe fjalë tjera që dhënë të kuptojnë një fjalë tjetër. Për shembull, “projektligji arrin t’i zgjedh problemet në këtë fushë”, duhet të jetë “t’i zgjidhë”.

Apeloi që në projektligje tjera, t’i kushtohet një kujdes më i madh gabimeve gjuhësore, e po ashtu edhe leksikore.

Një vërejtje tjetër, meqë kujtoj se zonat e mbrojtura të natyrës në Kosovë janë mjaft të rrëzikuara. E kam fjalën për te kapitulli 7, neni 16, pika 9, kur thotë se “organi kompetent 12 muaj pas botimit të listës së propozuar të zonave të mbrojtjes së natyrës do të shpall zona të mbrojtura të natyrës duke marrë parasysh në këtë aspekt edhe këshillat e AKM-ës”. Unë kujtoj se, meqenëse këto zona janë përballë edhe zonave që do të shpallojnë të mbrojtura, janë të përballura nga shfrytëzimi dhe shkatërrimi i pamëshirshëm.

Kujtoj, po ashtu se periudha kohore e theksuar, është mjaft e gjatë. Kam një propozim se në vend të 12 muajve, të shkurtohet dhe të jetë 6 muaj. Faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit Zoti Kamberi. I fundit e ka fjalën deputeti Fetah Berisha.

DEPUTETI FETAH BERISHA:

Falemnderit zoti kryesues.

Projektligi për mbrojtjen e natyrës, i përpiluar nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, të cilin po e shqyrtojmë - është përpiluar mjaft mirë, ka rëndësinë e tij të madhe dhe me shumë vlerë, ngase mbrojtja e natyrës rregullohet me ligj që është shumë i nevojshëm për Kosovën.

Këtu kemi veçuar disa vërejtje, të cilat mendojmë do t'i kontribuojnë këtij Projektligji që të kompletohet më mirë për ta aprovuar në seancën tjetër.

Këtu kemi dalluar nenin 4, paragrafi 2, dhe mendojmë se duhet të sqarohet mënyra alternative në këtë nen, i cili hedh poshtë ligjin në kushte të jashtëzakonshme. Pra, cili është rreziku dhe rrithanat?

Gjithashtu, në nenin 6, paragrafi 2, ku flitet "për vetëdijesimin publik për mbrojtjen e natyrës", mënyra e vetëdijesimit publik duhet të precizohet: si dhe në ç'mënyrë?

Po ashtu kemi veçuar nenin 15, paragrafi 2. Të precizohet cili është interes publik, që justifikuaka dëmtimin e mineraleve dhe fosileve të cilat janë të mbrojtura me këtë ligj.

Më tej, kemi dalluar edhe nenin 16, ku "pronarëve, që iu është përfshirë pjesa e tokës në zonën e mbrojtjes", dhe nuk është qartësuar kriteri i kompensimit.

Në nenin 25, paragrafi 4, "zona e mbrojtur, kur pushon të jetë valide", të mirren parasysh kushtet në cilat rrithana do të pushojë të jetë valide? Gjithashtu, na e thotë mendja se nenet 33, 34, 35, 36 dhe 37 duhet vendosur para nenit 13, e këtë – për shkak të lidhshmërisë logjike dhe vazhdimesisë kuptimore.

Megjithatë, dhe së fundi, mendojmë se ky ligj, me vërejtjet që u shtruan këtu nga deputetët, kur të përmirësohet do ta jepnim pëlqimin për miratim në parim. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit. Të nderuar deputetë ishte një debat përbajtjesor.

Në sallë janë të pranishëm 68 deputetë. Kishte mbështetje të grupeve parlamentare, kishte edhe vërejtje konkrete. Ju ftoj të deklaroheni për Projektligin.

Kush është për këtë Projektligj? Ju faleminderit, është shumica.

A ka kush kundër? Një kundër?

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se Kuvendi miratoi në parim Projektligin për mbrojtjen e natyrës.

Në vijim kemi pikën për një Projektligj tjetër:

- **Shqyrtimi i parë i Projektligjit për banim.**

Ky Projektligj iu është shpërndarë deputetëve me kohë më 14 janar 2005 dhe janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratim të tij në parim.

Vërejtjet dhe sugjerimet e deputetëve lidhur me këtë Projektligj do t'u procedohen për shqyrtim Komisionit funksional përgjegjës për raportim dhe komisioneve kryesore. T'ju them paraprakisht se njësoj do t'i procedohet Projektligji edhe komisioneve gjegjëse.

Ftoj ministrin Bajram Kosumi që në emër të Qeverisë ta arsyetojë Projektligjin para deputetëve të Kuvendit. Urdhëroni, e keni fjalën.

MINISTRI BAJRAM KOSUMI:

Faleminderit kryesues. I nderuar kryesues, ministra dhe deputetë, Projektligji, të cilin e keni në dorë, është bazë për ngritjen e infrastrukturës së re ligjore në fushën e banimit dhe të cilin e kemi identifikuar si prioritet i Ministrisë së Mjedisit; të Planifikimit Hapësinor dhe të Qeverisë së përgjithësi, si dhe një domosdoshmëri për krijimin e rregullit në këtë fushë aq shumë rregulluar për dekada të tëra. Në funksion të infrastrukturës ligjore për Kosovën ligji i banimit është shumë i domosdoshëm edhe për kushtet dhe rrëthanat e reja të krijuara në Kosovë, për të vënë nën kontroll administrimin në fushën e banimit gjithnjë në funksion të interesit publik dhe privat, për të hapur mundësinë e investimeve në fushën e banimit, por njëkohësisht këto investime – qofshin publike apo private – të respektojnë rregullat dhe ligjet e Kosovës.

Gjithashtu, ky ligj ka për qëllim zgjidhjen e problemit të të pastrehuarve, përmirësimin e standardit dhe kushtet e banimit, por do të jetë edhe segment i zhvillimit të përgjithshëm shoqëror dhe ekonomik në Kosovë.

Për dallim nga ligjet dhe rregulloret e ashtuquajtura në shojza “të aplikueshme”, të cilat i kemi konstatuar se janë pengesë e drejtpërdrejtë e realizimit të koncepteve të reja për ekonominë e tregut, të proceseve demokratike dhe zbatimit të ndryshimeve rrënjësore po ndodhin në shoqërinë e Kosovës në përgjithësi – ky ligj krijon dhe garanton kushtet që subjektet të cilat merren me administrimin e banesave, pronarët e banesave, qiramarrësit e banesave dhe shfrytëzuesit në përgjithësi të hyjnë në procedurë për realizimin e të drejtave dhe të detyrimeve të tyre.

Po ashtu, ky Projektligj do të jetë i zbatueshëm në sistemin juridik të Kosovës, i cili i përgjigjet zhvillimit demokratik dhe ekonomisë së lirë të tregut në të cilin po kalon vendi ynë. Mungesa e rregullës ligjore në këtë fushë ka krijuar si pasojë shumë probleme të pazgjidhura të mijëra qytetarëve, që edhe këto ditë ishte publike një problem i tillë i mospajtimeve lidhur me këtë çështje në mes Habititatit dhe Ombudspersonit.

Kjo, gjithashtu, nënkupton se e gjitha rregulla mbi këtë veprimtari, është në përputhje dhe promovon legjispcionin e Bashkësisë Evropiane nga sfera e banimit.

Të nderuar deputetë,

Projektligji i banimit ka 16 kapituj, me 156 nene. Unë nuk do t'i shpjegoj detajisht kapitujt, por shkurtimisht do të bëjë një kalim nëpër to që ta kemi një pasqyrë më të qartë.

Kapitulli i parë, përmban dispozitat e përgjithshme.

Kapitulli i dytë, përcakton institucionet përgjegjëse për banim, që përfshin përgjegjësitë e Ministrisë dhe të komunave në fushën e banimit.

Kapitulli i tretë, përmban dokumentet për banim, që përfshin raportin qendror për banim, strategjinë e banimit në Kosovë, programet për banim, raportin komunal të banimit, strategjinë komunale të banimit dhe programet komunale të banimit.

Kapitulli i katërt, përcakton mënyrën e financimit të banimit.

Kapitujt pesë dhe gjashtë, rregullojnë raportet pronësore-juridike në ndërtesën shumëkatëshe për banim dhe administrimin e ndërtesave shumëkatëshe për banim.

Kapitujt shtatë dhe tetë, rregullojnë raportet në mes pronarëve dhe personave të tretë, si dhe formimin e bashkësisë së pronarëve.

Kapitulli i nëntë, përcakton mënyrën se si mund të shfrytëzohet banesa.

Kapitulli i dhjetë, rregullon raportet e banesave qiramarrëse, llojet e banesave me qira, elementet e ratës për qira dhe të drejtat e detyrimet tjera qiramarrëse dhe qiradhënëse.

Kapitulli i njëmbëdhjetë, përcakton mënyrën e caktimit të qirasë.

Kapitulli i dymbëdhjetë, rregullon raportet e banesave joprofitabile me qira.

Kapitulli i trembëdhjetë, rregullon shpengimin dhe privatizimin e banesave.

Kapitulli i katërmëbhjetë, rregullon mbikëqyrjen inspektive.

Kapitulli i pesëmbëdhjetë, përcakton kundërvajtjet dhe gjobat për shkelësit e dispozitave të këtij ligji, dhe

Kapitulli i fundit 16, përcakton dispozitat kalimtare dhe përfundimtare.

Të nderuar deputetë,

Para se ta përfundoj këtë ekspoze, dëshiroj të jap një shpjegim shtesë për deklaratën financiare, të cilën e keni marrë bashkë me Projektligjin. Po e quaj deklaratë e parë financiare, sepse së shpejti do ta keni edhe një deklaratë shtesë – sqaruese financiare.

Në deklaratën e parë financiare, është llogaritur se ky Projektligj ka implikime financiare rreth 7 milion euro. Kjo llogari nuk është plotësisht e saktë dhe nëse më lejoni do të shpjegoj me sa vijon.

Implikimet financiare të këtij Projektligji në buxhetin e Kosovës janë këto:

- 70 mijë euro për krijimin e dy mekanizmave implementues, siç janë agjencioni i banimit, që kushton 50 mijë euro dhe inspektorati i banimit që kushton 20 mijë euro;
- 30 mijë euro nevojiten për hartimin e raportit vjetor për banim. Kjo shumë është vetëm për vitin e parë, do të thotë kur të hartohet rapporti i parë për banim do të

kushtojë kaq, por për vitet tjera gjithmonë do të kushtojë më lirë dhe bie deri në 5 mijë euro, sepse raporti i parë azhurohet çdo vjet dhe është shumë më lehtë pastaj të bëhet, dhe

- Hartimi i strategjisë së banimit do të kushtojë 120 mijë euro, mirëpo kjo strategji është për dhjetë vjet. Do të thotë 120 mijëshi ndahet për periudhën dhjetëvjeçare, që do të thotë nuk është vjetore.

Ndërkaq, sa i përket programit për banim, për të cilin konsiderohet se implikimet financiare kapin shumë rrëth 7 milion e gjysmë, dëshiroj të them se këto mjete, vetëm 0.1% ndahen nga buxheti i Kosovës, gjegjësisht nga buxheti i se cilës komunë dhe kjo shumë në shifër është prej 5 mijë deri në dhjetë mijë euro.

Mjetet tjera do të sigurohen nga burimet, sikur janë: të hyrat nga tatimet e banimit, qiraja e banesave, mjetet e krijuara me shitjen e banesave, kthimi i anuiteteve të kredive për banim dhe nga donacionet tjera.

Po ashtu, dëshiroj ta përqëndroj vëmendjen tuaj, se krijimi i këtij programi nuk është i paraparë të bëhet brenda një viti, por është proces më i gjatë dhe kjo do të thotë se buxheti i Kosovës nuk do të ngarkohet ashtu siç krijohet përshtypja nga deklarata e parë financiare. Do të thotë, ky program është një proces që mund të zgjasë me vjet dhe varet nga shumë faktor. A do të mund ta bëjmë dhe a është një fond akumulativ, varet si do ta bëjmë, por nuk e ngarkon buxhetin me shifra të caktuara për çdo vjet.

Do të kërkoja mirëkuptim për ngatërrimet që janë bërë në deklaratën e parë financiare. Kemi parasysh se këto deklarata janë të dhëna prej hartuesit të Projektligjit dhe ende nuk është profesionalizuar teknologjia dhe mënyra e llogaritjes se sa do të kushtojë një projektligj. Prandaj, edhe ka ndodhur ky ngatërrim.

Në fund, më lejoni të falënderoj Grupin punues qeveritar për kontributin në hartimin dhe përfundimin e këtij Projektligji, përfaqësuesit e ministritiv që kanë marrë pjesë në Grupin punues, përfaqësuesit e Zyrës së Kryeministratit, përfaqësuesit e UNMIK-ut, përfaqësuesit e kuvendeve komunale dhe të gjithë ata që kanë kontribuar me vërejtjet e tyre me qëllim të plotësimit dhe finalizimit të këtij Projektligji.

Dhe krejt në fund, të nderuar deputetë, u ftoj të votoni Projektligjin për banim. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti ministër. Të nderuar deputetë, dëgjuat fjalën e ministrit rrëth Projektligjit për banim. Po shoh se ka të paraqitur në emër të grupeve parlamentare dhe deputetë që dëshirojnë të diskutojnë lidhur me këtë. Ia jap fjalën, në emër të Grupit Parlamentar të Lidhjes Demokratike të Kosovës, Isuf Sutaj. Le të përgatitet deputetja Myrvete Dreshaj, në emër të Aleancës. E keni fjalën zoti Sutaj.

DEPUTETI ISUF SUTAJ:

Zoti kryesues, zotërinj ministra dhe kolegë deputetë,
Ky Projektligj, përmendimin tim, është një prej ligjeve bazike dhe ndoshta ... edhe pse termin juridik nuk ka, por unë besoj se duke u nisur prej kaosit të madh që ka ndodhë në lëmin e

banimit e sidomos ky kaos që është shtuar pas luftës, ku një kategori e popullatës edhe ka humbur banesat por edhe një kategori tjetër e popullatës ka shfrytëzuar rastin që të vendoset aty ku edhe nuk e ka vendin, ardhja e këtij ligji për banim është një akt i mirë dhe i mirëseardhur.

Ligji në kapitujt e tij shpjegon në mënyrë të qartë tërë rregullat që duhet ky ligj t'i kryejë në periudhën prej këtij momenti kur do të votohet në parim, kur kryhet në mënyrën përfundimtare me amendamentim dhe deri në të ardhmen. Do të thotë, distancat kohore në këtë Projektligj nuk janë të definuara në mënyrë të qartë se kur ky ligj fillon me i prodhuar efektet e tij në mënyrë konkrete.

Një prej aktiviteteve që ky ligj rregullon, është edhe aktiviteti i privatizimit të fondit të banesave, i cili për të ardhmen do të jetë një prej premisave kryesore.

Këtë ligj e ndihmojnë edhe ligjet tjera të aprovuara në këtë Kuvend, do të thotë po e cek në mënyrë decidive – ndihmojnë ligjet tjera të aprovuara në këtë Kuvend, sikur janë: Ligji për planifikimin hapësinor, Ligji për regjistër në kadastër, e sidomos përcjelljen e aktiviteteve me të cilat merret ky ligj, e ndihmon me të madhe kodi civil dhe procedura civile, që do të thotë ky ligj vetë nuk mund ta kryejë punën në gjithë veprimtarinë dhe fushëveprimin e vet, por duhet të ndihmohet edhe nga këto ligje, gjë që nuk është ndonjë e metë.

Prej të metave, do të thotë - nga Grupi punues i këtij ligji, është ajo se a ka mund ta bëjë një ligj pak më konciz e jo kaq të gjerë.

Disa nene, në kuadër të këtij ligji, janë në mënyrë decidive dhe mirë të definuara, mirëpo ka nene ku alinetë kanë shpjegime shumë të gjera. Do të thotë nëse ia nisë fillimit - për ta lexuar deri në fund, mund ta humbësh kuptimin dhe nuk mund të përcillet përbajtja.

Sa i përket asaj që ministri u mundua ta definojë se nuk ka implikime të mëdha buxhetore, unë do të them se këtu në kreun 4, neni 14 shkruan: "fondi i Kosovës për banim", sikur ministri që tha se do të jetë për administrimin e banesave, një fond i cili do të bëjë regjistrimin dhe administrimin e banesave, por këtu njëkohësisht lë të kuptohet se a mos është edhe ndonjë fond që do të krijohet për financimin dhe ndërtimin e banesave. Dua të them se e ka një kuptim dualist. Nëse është fond për administrim dhe përcjellje të gjendjes banesore, atëherë ky implikimet buxhetore do t'i ketë të vogla, por nëse tentojmë të krijojmë një fond për banesa, atëherë implikimet buxhetore do të jenë shumë të mëdha dhe në këtë fazë buxheti i Kosovës nuk mund t'i bëjë ballë. Do të ishte mirë ta kishte atë mundësi, por nuk mund t'i bëjë ballë.

Në ligj parashihet edhe krijimi i agjencionit, gjë që është një dëshirë e ministrive të krijojnë agjencione, por agjencionet sikur e dimë ne përcillen me implikime buxhetore, sado të vogla të jenë ato.

Në emrin tim, por edhe në emrin e Grupit Parlamentar të LDK, propozoj që në lexim të parë ky ligj të shkojë dhe të amendamentohet, e sidomos të kërkohet ndihmë nga njerëzit që njohin procedurën juridike më tepër se çështjet teknike. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti Sutaj. Fjalën e ka deputetja Myrvete Dreshaj në emër të Aleancës, le të përgatitet deputeti Nazim Jashari, në emër të Grupit Parlamentar ORA. E keni fjalën zonja deputete.

DEPUTETJA MYRVETE DRESHAJ:

I nderuar zoti kryesues, të nderuar zotërinj ministra, të nderuar kolegë deputetë, Banimi për një popull paraqet një prej kushteve më elementare për jetë. Prandaj, nxjerrja e ligjit për banim paraqet jo vetëm domosdonë për krimin e infrastrukturës ligjore në Kosovë, por edhe një bazë për stabilitetin e gjithmbarshëm të mirëqenies sociale shoqërore. Fatkeqësisht, kjo çështje te ne kurrë nuk ka qenë e zgjidhur. Prandaj, rregullimi i këtij problemi në një mënyrë paraqet edhe stabilitet nga aspekti i sigurisë së përgjithshme.

Gjendja e mjerueshme në të cilën ndodhen ndërtesat banesore në Kosovë kërkon një zgjidhje të menjëhershme të situatës. Mu për këtë identifikimi i nevojës për këtë Projektligj si prioritet kryesor nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe Qeveria në përgjithësi nënkupton edhe angazhimin në hartimin e strategjive dhe objektivave që ndihmojnë subjektet të hyjnë në sistemin ligor për administrimin e të drejtave dhe detyrimeve të tyre në sferën e banimit.

Ky Projektligj, parashev kompetenca dhe përgjegjësi të qarta për institucionet e Kosovës dhe të gjithë personat juridik lidhur me menaxhimin e ndërtimeve banesore përmes të cilave është precizuar përgjegjësia e organeve qendrore qeverisëse, atyre lokale qeverisëse dhe atyre që autorizohen me administrimin në fushën e banimit.

Në mënyrë të quartë gjithashtu përcaktohen edhe kushtet për mirëmbajtjen e ndërtesave banesore, raportet në mes organeve qeveritare, personave juridik dhe pronarëve të banesave dhe dizajnon zgjidhjen e problemit të pastrehuarve.

Ligji është mirë i përgatitur dhe Grupi Parlamentar i AAK në parim përkrah aprovimin e Projektligjit për banim dhe procedimin e tij të mëtutjeshëm.

Ndërsa, si Grup Parlamentar në lidhje me këtë Projektligj, kemi edhe disa sugjerime të veçanta.

Në nenin 21, paragrafi 2, pronarit i jepet mundësia e ndryshimit të pjesëve të ndërtesës, me pëlqimin e pronarëve të tjerë, ndërsa askund nuk përmendet se për këtë duhet marrë pëlqimin e organeve kompetente komunale. Këtu përmendet vetëm mbikëqyrja e ekspertëve, e cila nuk është përbajtjesore. Mendojmë se ky paragraf është dashur të formësohet krejt ndryshe.

Edhe administratorit të ndërtesave i është dhënë kompetencë e cila prek pavarësinë e pronarit të banesave dhe në një mënyrë e bën mbipronar, që për kushtet tona ekonomike, është vështirë i realizueshëm dhe konfliktuoz, siç janë nenet 49, 147, paragrafi 1.

Përbledhtazi, mendojmë se ky Projektligj parashev dhe qartëson kriteret dhe procedurat përsferën e banimit në Kosovë dhe për jetesën solide të qytetarëve të saj. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit zonja deputete. Fjalën e ka deputeti Nazim Jashari dhe le të përgatitet Xhezair Murati në emër të Grupit Parlamentar 6+. Urdhëroni zoti Jashari.

DEPUTETI NAZIM JASHARI:

Të nderuar deputetë, i nderuar zoti kryesues,
 Grupi Parlamentar ORA, në parim përkrah këtë Projektligj, megjithëse i ka disa vërejtje të cilat besoj janë edhe parimore edhe do të mund të vazhdohen më tutje në punë në komision. Projektligji është bukur gjithëpërfshirës, trajton këtë materie e cila është shumë e nevojshme dhe kisha thënë lëmi që mbulon ky ligj ka qenë e pambuluar me ligje, e veçmas në këtë fazë, në të cilën po kalon Kosova sot. Edhe ligjet që kanë qenë të aplikueshme, që i trajton ky Projektligj kanë qenë ligje të një periudhe tjeter, të një kohe tjeter kur janë marrë në mënyra tjera, kur janë marrë vendime në mënyra tjera, janë bërë mënyra tjera të ndarjes së banesave dhe aspektet tjera të pronësisë. Në këtë aspekt kisha me thënë se i përbush ato nevoja elementare të cilat shtrohen para këtij Projektligji.

Çështjet që kisha me i shtruar këtu si mungesë në këtë ligj - është mostrajtimi i aspektit, që përmendi më herët një parafolës, i banimeve të kontestueshme, apo banesave kontestuese, shfrytëzimi kontestues i banesave apo si të duash t'u themi. Është shumë e vërtetë se ato problematika nuk mund të zgjidhen vetëm me anë të këtij ligji. Është kodi civil ai që i rregullon këto, por trajtimi i asaj materie në këtë Projektligj mendoj do ta kishte plotësuar këtë Projektligj edhe më mirë.

Një aspekt tjeter, i cili do të duhej trajtuar ndoshta me këtë Projektligj, është çështja e mbindërtimeve. Jemi dëshmitarë të gjithë se në Kosovë, veçmas dhe jo veçmas pas lufte por kryesisht pas lufte kemi pas një vërshim të mbindërtimeve dhe kjo materie apo kjo veprimtari absolutisht nuk trajtohet fare në ligj. Mendoj se është dashur edhe kjo problematikë të përcillet dhe mbulohet në mënyrë që edhe kjo çështje të rregullohet me këtë ligj apo të përpinqemi ta vëmë disi në rend.

Sa i përket kostos, aty ministri ma mori shllagvortin nga goja, sepse ishte një moment për të cilin doja ta bëj një vërejtje, mendoj kostos së implementimit, por me sqarimet që i dha – mendoj se e plotësoi atë kureshtjen time. Kurse, sa i përket kostos së hartimit të ligjit, aty kishte pak një digresion, kishte precizitete të tepërtë, bille edhe reklamë për një model të caktuar. Faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Faleminderit zoti Jashari. Fjalën e ka deputeti Xhezair Murati, le të përgatitet deputetja Zllatica Kujunxhiq. Këtu duhet bërë një përmirësim. Qenka Mahir Jagxhillar në vend të Xhezairit sepse e shfrytëzon kartelën e tij.

(Në mungesë të incizimit – transkriptohet nga përkthyesi simuluan)

DEPUTETI MAHIR YAGCILAR:

Po duket, unë e kam harruar kartelën. Kërkoj falje që jam paraqitur në emër të Xhezairit, domethënë me kartelë të tij.

I nderuar kryesues, të nderuar ministra, të nderuar deputetë, Grupi 6+ përvihendet miratimin e Projektit të përbanit të Kosovës. Ky Projektligj përbanit është i mirëseardhur përgjithësisht e këtij problemi, sepse ka vështirësi të banorëve në banesa sikur ështëjeta në papastërti dhe mendoj se kjo çështje me përkrahje të këtij ligji do të rregullohet me kohë. Në të njëjtën kohë, sipas këtyre dispozitave, qytetet do të janë më të bukura dhe më të pastra.

Mendoj se ky ligj është paksa i zgjeruar, dhe ajo që desha të them është se duhet të kujdesemi përmjetet të cilat i siguron buxheti, dhe se lidhur me këtë çështje janë bërë sugjerime.

Mendoj po ashtu se ligji në përgjithësi është i pranueshëm dhe ne si Grup Parlamentar 6+ e përkrahim dhe dëshirojmë që në fund të jetë sa më i mirë. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Falemnderit. Fjalën e ka Zllatica Kujundžiq, le të përgatitet deputeti Numan Baliq. E keni fjalën, deputete.

DEPUTETJA ZLATICA KUJUNDŽIĆ:

Poštovani predsedavajući, poštovani poslanici, Izašao sam ovde na govornici da bi rekla nešto u vezi sa zakonom o stanovanju, i u vezi s tim, samo bih rekla i napomenula da ja sam iz Uroševca ili Ferizaja kako se naziva s obzirom da su u službenoj upotrebi oba vezika, i moji su stanovi znači uzurpirani – i kuća i stan, pa me interesuje da dobijam odgovor od odgovarajućih relevantnih faktora kako ovaj zakon štiti na primer ovakve slučajeve. Eto, samo toliko. Hvala.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Faleminderit. E ka fjalën Numan Baliq, le të përgatitet Ramadan Kelmendi. Me këtë rast ftoj deputetët të kthehen në sallë.

DEPUTETI NUMAN BALIĆ:

Kao što su rekli i mnogi prethodnici - zakon je jako dug, naravno i ovaj je takođe preopširan i govor o mnogim, prema meni - sporednim stvarima. Čitave stranice su potrošene na "kućni red, kućni savjet, dogovore razne, sastanke kućnoga savjeta" i neke druge stvari koje naravno ne bi trebalo na ovaj način da budu precizirane u zakonu.

Na drugoj strani, iako je šturo, gotovo u opšte nije istaknuta jedna stvar, koju ja želim da je istaknem, a ona se tiče nelegalnog korišćenja stana. Ono što je maloprije Zlatica pitala, naravno nije pitanje samo koje bi postavili mnogi Srbi nego i mnogi Bošnjaci i Goranci i naravno i mnogi Albanci.

Zakon o stanovanju nijednom rečju ne govori o nasilno oduzetim ili opljačkanim ili orobljenim stanovima iako ja cjenim trud gospodina Kasumija i vidim da se on jako zamorio zbog svega toga, ali ovaj zakon neće nikada biti potpun ako ne dadne konkretna i jasna rješenja – šta će biti sa nezakonito usvojenim stanovima? Znamo dobro da na Kosovu postoje desetine hiljada stanova koji su oduzeti i da su sada u rukama nelegalnih vlasnika. Ako može odgovor biti da tendencije ovog zakona nije da rješava ova pitanja, onda je zakon u najmanju ruku trebao spomenuti mogućnost donošenja posebnih zakona ili posebnih zakonskih akata.

Ovako imamo pred sobom da govorimo o zakonu, a jednostavno se govorи o desetinama hiljada stanova.

Ja moram da citiram jednu socijološku studiju, koju je naveo gospodin Hivzi Islami, koga veoma dobro poznajete, i u toj veoma finoj socijološkoj analizi koja razmatra migraciona kretanja u Prištini kaže se doslovce da je iza rata došlo do jakih demografskih promena i citiram „da je oko 7 hiljada stanova i privatnih kuća...“ Oprostite, 7 hiljada stanova i oko 500 kuća koje su u vlasništvu srpske nacionalne manjine i takodje nekoliko stotina ili možda čak hiljada stanova u vlasništvu Bošnjaka, Goranaca, možda i jednog djela Roma i Turaka i naravno i jednog djela Albanaca koji su nezakonito izgubili svoje stanove“. Neko je usurpirao njihove stanove, neko je opljačkao te stanove i mirno mi stojimo pred tom činjenicom. Šest godina je prošlo od toga, ovaj zakon nema ni riječi da govorи o tome.

Pomenuću činjenicu koja se vrlo često dešava kao stvarnost, s obzirom da sam sam bio zamoljen da posredujem u mnogim slučajevima oslobođanja stanova. Dešava se često da u jednom ulazu stanuje uzurpator a nekoliko metara od njega stanuje čovek kome je oduzet stan. Šesta godina, ljudi ne mogu da riješe svoje stanove.

Ako je procjena gospodina Islamija da je u Prištini blizu 10 hiljada stanova oduzeto ili nelegalno oduzeto, onda je procjena da je na cijelom Kosovu vjerojatno između 40 i 50 hiljada tih stanova. To je strahovit društveni problem uprkos tome što vi klimate glavom gospodine Kosumi i ovaj zakon mora da rješi te stvari. U protivnom, prema mome shvaćanju i prema shvaćenju svih dobromanjernih kosovara ovaj zakon i ova soba ili neće rješavati to pitanje ili ga ostavlja za druga vremena, ili prosto ozakonjuje nasilje i oduzimanje tudihih stanova.

Da napomenem još i to, veoma je bitno utvrditi stepen hitnosti i prioriteta s obzirom da je Habitat, koga svi dobro znamo, jedan glomazni i nepokretni dinosaurus koji za 6 godina nije mogao praktično da uradi ništa. Mislim da bi trebalo utvrditi red hitnosti, a onih 10% ili možda 15% sirotinje koji nemaju krova nad glavom i koji nemaju gdje - njima možemo dopustiti da ostanu u tim stanovima, ali ne zaboravimo da ogroman broj kosovara ima po dva tri stana, ima vikendicu i plus preko toga mnogo opljačkanih stanova koje preprodaje, tako da su ti stanovi predmet šverca, kriminala i preprodaje i najgorih radnji svih vrsta.

Moje je pitanje – čiji je interes da mi štitimo te ljude koji su to uradili? Da li je to interes ljudi u ovoj sobi ili kosovskog društva!? Dokle god se ne promjene osnovni elementi ovog zakona, dokle god taj zakon ne precizira vraćanje imovine, jer je pravo imovine neprikosnoven, to je pravo koje je bog propisao ljudima i nijedan im ga zakon ne može oduzeti. Dakle, ovaj zakon u najmanju ruku mora ili definisati ovo pitanje ili donjeti potzakonske akte, ili rješiti u okviru zakona koji će to potzakonski akti definisati. Hvala vam ljepe!

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Për fjalë është paraqitur deputeti Ramadan Kelmendi dhe i fundit është zoti Zylfi Merxha, nëse s'është gabim. Urdhëroni zoti Kelmendi.

DEPUTETI RAMADAN KELMENDI:

Inderuari kryetar, ministra dhe deputetë të respektuar,
Ndonëse ky propozimligj rregullon disa çështje të banimit dhe institucionet qeverisëse në fushën e banimit, me të nuk është përcaktuar dhe as nuk janë rregulluar fare:

Në një – të drejtat e shfrytëzimit banesor;

Nën dy – të drejtat e pronësisë banesore, dhe

Nën tre – kontratat mbi shfrytëzimin e banesave.

Në veçanti, ky propozimligj ka qenë e arsyeshme të përcaktojë anulimin e të gjitha kontratave mbi blerjen e banesave në bazë të ligjeve diskriminuese të Serbisë në kohën e Millosheviqit. Sepse, në këtë fazë dhe në këtë kohë, shumë shfrytëzues të së drejtës banesore dhe të së drejtës pronësore mbi banesën, të cilat i kanë realizuar në bazë të punës në organizatat punuese në Kosovë, kanë humbur të drejtën banesore dhe të drejtën e pronësisë në banesa, duke mos ua mundësuar as blerjen e banesave në aspektin privat.

Ligji këtë duhet ta definojë, ngase fatkeqësisht edhe tanë avokati i popullit Ombudspersoni qytetarët e ndryshëm – shfrytëzues me të drejtë banimi ua refuzon dhe mohon të drejtën e pronësisë në banesa. Rastet e tillë janë shumë të rrezikshme, sepse në këtë mënyrë, në disa vende, në veçanti në Mitrovicë pretendohet të ndërrohet edhe struktura e banuesve në banesa dhe me këtë ndërrohet edhe struktura nationale e të drejtës në pronësi banesore. Konkrektisht mbi 36 banesa në lagjen Kodra e Minatorëve të shqiptarëve Habitati ua mohon të drejtën banesore.

Vlerësoj se me ligj duhet ndaluar diskriminimin në ambientin e përshtatshëm për banim dhe në veçanti për banesat e ndërtuara me vetëkontribut të punëtorëve në ndërmarrje të cilat kanë punuar, gjë që propozimligji këtë e përcaktion si banesë publike.

Është më se e arsyeshme që Kuvendi dhe Qeveria e Kosovës, jo vetëm të sigurojnë përmirësimë dhe zhvillimin e mbrojtjes së banimit, por edhe të sigurojnë banesat e shfrytëzuesve, të cilat sot kontestohen nga avokati i popullit dhe nga to largohen në mënyra të shumta dhe pa bazë ligjore. Në këtë drejtim, duhet përcaktuar më shumë të drejtat dhe përgjegjësitë e komunave si pushtet vendor në bazë të nenit 5 pika 6.

Propozimligji duhet të jetë më i përcaktuar në kompetencat e përgjegjësive të fondeve komunale banesore dhe fondit të Kosovës për banim, ngase kështu siç është paraqitur në propozimligj krijojen mosmarrëveshje dhe konflikte kompetencash lidhur me të drejtën pronësore-juridike.

Pa miratimin e ligjit mbi pronësinë është vështirë realizimi i këtij Projektligji, ndonëse i arsyeshëm ngase në aspektin e pronësisë së pjesës së veçantë, duke lexuar dispozitat e neneve 23, 24, 26, 27 dhe 28 nuk jepet parashikimi i përcaktuar.

Vlerësoj se propozimligji për banim është dashur të caktojë minimumin dhe maksimumin e çmimit për metër katror për banim dhe për afarizëm, si dhe të ndalojë tërësisht shndërrimin e banesës në lokal afarist.

Në propozimligj për banim duhet të përcaktohen shprehimisht kur plotësohen kushtet për t'u larguar dikush nga banesa ngase praktikisht Ombudspersoni në këtë muaj ka larguar në Mitrovicë tre persona në pikë të dimrit, në acarin më të madh, pa të drejtë ligjore. Kjo mund të na ndodhë edhe gjatë aplikimit të këtij ligji, kur nuk është sankzionuar.

Me propozimligj duhet përcaktuar afati maksimal i dhënisë me qira të banesës – objekti, qoftë ai shoqëror e jo të jepet si sot me 30 vjet pa ndonjë mbështetje juridike.

Afati 24 muaj – dy vjet, për nxjerjen e akteve nënligjore, që rezulton nga ky propozimligj, për vlerësimin tim është shumë – shumë i gjatë dhe mendoj se ky afat do të duhej të ishte 6 deri në 12 muaj.

Me të gjitha këto vërejtje, që duhet të kenë arsyeshmërinë te komisioni funksional, edhe një herë përsëris se në parim e përkrah këtë propozimligj. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Faleminderit zoti Kelmendi. E di që Ombudspersoni të ka qit problem pak aty. Fjalën e ka deputeti Zylfi Merxha dhe i fundit, sipas paraqitjes, deputeti Sabri Hamiti.

DEPUTETI SABIT RRAHMANI:

Faleminderit zoti kryesues. Meqenëse s'e kam kartelën, e përdora të zotit Merxha. Ndoshta s'prishë punë?

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Në rregull, s'jeni fort larg. E ka fjalën deputeti Sabit Rrahmani, por është dashur kërkesën ta bëni me shkrim. Urdhëroni.

DEPUTETI SABIT RRAHMANI:

Ju përshëndes juve zoti kryesues, kabinetin qeveritar dhe të gjithë deputetët këtu. Nuk desha të them atë çfarë thanë parafolësit, por do t'i them disa fjalë lidhur me ato mangësi që i vërejta se s'janë përmend deri tash.

E kemi pasur rastin diku para vitit të ri, kur një grup njerëzish janë larguar nga disa banesa, që kanë qenë pronë shoqërore, me një autorizim të veçantë, nuk di a ka qenë i Përfaqësuesit special apo i Kuvendit Komunal të Prishtinës. Në mesin e tyre kemi pas edhe një pjesëtar të komunitetit hashkali që ka pas edhe gjashtë anëtarë të familjes, i cili ka qenë i kthyer nga Gjermania dhe e ka pas shtëpinë e vet në Lipjan, por edhe policia nuk ka pas mundësi t'ia lirojë shtëpinë meqenëse pronari i asaj shtëpie nuk e ka lëshuar shtëpinë, apo ai uzurpator të them ashtu. Personi edhe pse është larguar, është detyruar me u bart në kampin e Plementinit, edhe pse ka qenë i kthyer nga Gjermania por nuk i lejohet të kthehet në shtëpinë e vet.

Unë desha ta pyes ministrin, nëse jo tash, atëherë do t'ia bëjmë edhe një shkresë: a ka ndonjë platformë ky ligj në lidhje me këto raste? Personi e ka shtëpinë por nuk ka mundësitë shkojë në shtëpinë e vet.

Nën dy: A shihet në këtë ligj, meqenëse ka iks raste kur kuvendet komunale nuk di a janë manipuluar apo me thënë korruptuar në këtë rast, kur disa persona e marrin pronën shoqërore dhe ndërtojnë objekte banimi, kurse ka edhe aso raste kur personi që meir pronën shoqërore, për shembull me 20 ari dhe ndërton një objekt banimi, i blenë 20 ari tjerë nga prona private, pa marrë parasysh nga kush dhe kuvendi komunal ia-mundëson ndërrimin e pronës. Kemi aso raste edhe në komunën e Prishtinës. Dhe, a ka ministria ndonjë platformë të veçantë të merret me këto raste kur ne dimë se Kuvendi i Kosovës nuk ka marrë asnjë miratim të ndonjë ligji që mund të bëhet ndërrimi i pronës. Ju faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti Rahmani. Ju shtruat në pjesë të debatit, por kjo është një dëshmi edhe në disa raste tjera që projektet nuk kanalizohen mirë sa duhet. Fjalën e ka deputeti Sabri Hamiti. Urdhëroni, e keni fjalën.

DEPUTETI SABRI HAMITI:

Faleminderit zoti kryesues,

Unë nuk do të bisedoj gjatë për ligjin, sepse u thanë gjërat themelore.

Unë vetëm dua të vë në spikamë atë, që po shihet cilat janë probleme të thella rrëth pronës në Kosovë, dhe vazhdimisht diskutimi përdredhet ose derivon kah temat që dhëmbin më së shumti.

Ky ligj nuk mund ta rregullojë materien për të cilën biseduan disa nga diskutuesit këtu, sidomos këta të fundit. Por unë e kuptoj se ekziston një problem i madh social dhe pronësor në Kosovë dhe kjo vetveti e shtron një problem të madh, një nevojë të madhe që të hartohet ligji për pronën që është ligj bazik i një vendi dhe unë mendoj, karshi atij për procedurën penale dhe ligjit penal, vetë e dini sepse jeni jurist – zoti kryesues, që është ligj bazik.

Pa hartimin e ligjit për pronën, me kurrfarë ligji të banimit ose tjetër nuk do të zgjidhen këto probleme. Vetëm do të fitojmë një diskurs që shkon kah nevoja prej elementeve personale kah zhvillimet e diskurseve politike me të cilat nuk zgjidhet asgjë.

Unë e kuptoj diskutimin e zotit Baliq i cili do të gjejë mbështetje spekulative me një kërkim të Hivzi Islamit që paska thënë se kanë mbet “7.000 banesa e 500 shtëpi” - sa mora vesh unë - të ndryshume me pronarët në Prishtinë dhe sipas kësaj përqindjeje, nëse e bën një matematikë personale, dalin 40 mijë në Kosovë!

Unë nuk kisha pas guxim kurrë të jap shifra as më të mëdha as më të vogla se këto. Pse? Sepse, ka ndodhur tregti e zezë me shtëpi dhe banesa viteve të fundit në Kosovë që dreqi s'e di kush e ka pronën. Sepse, po ju them që njerëzit që merren me gjyqe me këto probleme shohin aso malverzimesh që ka shtëpi - jo që është shitë një herë, por pesë herë. Kështu që ky problem - nuk do të zgjidhet me këtë. Ky problem do të zgjidhet me ligjin për pronën dhe unë mendoj se Qeveria jonë duhet ta marrë seriozisht, nën një: hartimin e këtij ligji. Faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Faleminderit zoti Hamiti. Për fjalë është paraqitur edhe i fundit Rrustem Ibishi. E keni fjalën. Ju lutem, këtë proces do ta ndërprenjmë, sepse nuk është mënyrë e mirë e paraqitjes. Urdhëroni.

DEPUTETI RUSTEM IBIŠI:

Zahvaljujem. Poštovano Predsedništvo, članovi Vlade, gospodo poslanici, Znam, bez obzira što nisam pravnik, da jednim zakonskim aktom ne mogu da budu regulisani odnosi u jednom društvu u svim podoručjima. Inspiraciju da govorim, iako nisam imao namere, dala mi je gospodjica ili gospodja Kujundžić, neka mi ne zameri, koja je nastupila ovde u svoje lično ime.

Mislim da niko od nas ovde ne predstavlja samoga sebe. Svako od nas predstavlja zajednicu. Njen nastup je bio krajnje nekorektan i neprihvatljiv. Ona je nastupila u svoje lično ime, iako znam da predstavlja zajednicu.

Druga stvar. Podsetiću gospodu poslanike iz prošlog saziva budući da je veliki broj takvih ovde. Ako se sećate, nama je gospodo bivši premijer, prilikom prezentacije programa Vlade obećao, jer smo od njega tražili to, zakonsku regulaciju kojom će biti vraćeni nasilno oduzeti, to jest usurpirani stanovi. U prethodnom mandatu Vlada nije uspela da sačini takav zakonski akt, te se nije normalo ni pristupilo procesu vraćanja nasilno oduzetih stanova.

Mislim da je i novi premijer nagovestio jednu takvu mogućnost, ali već vidite krenulo se sa pravljenjem nove zakonske regulative, idu - baš kako reče jedan gospodin u svom komentarju - maratonski zakoni ovde a ova se oblast ne samo zapostavlja nego nigde i ne pominje.

Mislim da je krajnje vreme da pristupimo ozbiljno ovoj problematici. Ovo je problem kosovskog društva. Ovo nije problem samo HPD-ea koji ama baš nije uradio na ovome planu. Oni su uspeli da proceduiraju nekoliko slučajeva, naročito usurpiranih stanova pripadnika manjinskih zajedница, ali ne i da vrati usurpirane stambene jedinice. Ja ču vas podsetiti, ima takvih slučajeva...bez obzira ko je oštećen i ko kojoj zajednici pripada. Na kosovskome društvu je odgovornost da ono što je uradjeno a što nije u duhu zakona popravlja. Popravljaće stvaranjem zakonske regulative odnosno eliminisanjem vakuma u zakonu.

Reći vam šta je uradjeno do sada – ama baš ništa! A uveliko govorimo o ispunjavanju standarda. Da li se standardi tako ispunjavaju? Zanemarivanjem prava vlasništva, ne isupunjavaju se tako. U mojoj zajednici, odnosno članovima moje zajednice, nasilno je usurpirano širom Kosova preko 350 stanova, od toga u brojku ulaze i ekonomski jedinice, koje su takodje nasilno usurpirane i koje su još uvek u vlasništvu usurpatora. U samom Dragašu imamo 51 usurpiranu stambenu jedinicu. Neki su stanovi pod pritiskom, prinudama, pretnjama već prodati. Brojka je sišla na 36. HPD-e je uspeo za ovih šest godina, odnosno neka bude za četiri godine da procedura samo 4 stana. Znači 32 stana još uvek nisu ni proceduirana. Pa gospodo moja, još koliko će nam vremena biti odnosno HPD-eu još koliko će vremena trebati, koliko godina preciznije da procedira još 32 stambene jedinice u samom Dragašu. Šta se tek dogadja širom Kosova, ja pitam.

Vama je sada poznato da medjunarodna zajednica insistira na sprovodjenje...

(Ndërprerje – tejkalim i kohës së paraparë për diskutim)

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Të faleminderit, të kaloj koha.

(Ndërhyrje – pa kryje të mikrofonit)

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Nuk ta kam ndërprerë unë, eshtë ndërprerë se i ke shfrytëzuar 5 minuta, të lutem.

(Ndërhyrje – pa kryje të mikrofonit)

Keni tē drejtë se cilën herë ta merrni fjalën si çdo deputet. Mirë, e kryet. Faleminderit. Me kontributin tuaj do ta ndërtojmë mirë e më mirë. Koha ju ka kaluar, zoti Ibishi, prandaj duhet shfrytëzuar kohën sikur çdo deputet tjetër. Ka tema e tema që mund tē shtrohen. Lus deputetët që tē fokusohen në materien tē cilin e kemi objekt. Zoti Baliq, e keni kërkuar fjalën? Urdhëroni, replikë, dhe pastaj zoti Hamiti.

DEPUTETI NUMAN BALIĆ:

Da, ja sam tražio repliku vrlo kratko. Mislim da gospodin Hamiti je potpuno nepotrebno upotrebio riječ „kalkulacije“ ili koju već upotrebo? Ja veoma dobro poznajem situaciju na Kosovu i možda bi bilo dobro za njega da se malo mrdne iz Prištine i da prošeta po selima i gradovima, jer sam ja, zajedno sa mojom braćom Albancima obilazio mnoge nasilno oduzete stanove i ja sam siguran u to da najmanje 40.000 stanova i kuća je zauzeto. I to će vrijeme da dokaže, gospodine Hamiti. I vi, vodite računa o tome da, ako vi podržavate naseilje i bezakonje, da to nije dobro za vas i da to nije dobro bilo za koga u ovoj zemlji, gospodine Hamiti. A ja sam se dokazao kao onaj koji se godinama borio protiv nasilja. Prema tome, neke cinične riječi koje dobacujete, u opšte ne stoje. I nemojte to da radite.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

E keni fjalën edhe ju, dy minuta ju lutem.

DEPUTETI SABRI HAMITI:

Gati se është qesharake me iu përgjegj çka po thotë ky njeri tash, për shkak se – më së pari, unë jam deputet i Prishtinës dhe është obligimi im kah shkoj personal dhe nuk ka nevojë t'më kallxoj kërkush kah tē shkoj dhe është qesharake se s'duhet t'i tregoj unë kërkujt kah shkoj.

E dyta, kalkulim do tē thotë llogaritje. Llogarita që bëhet pa elemente tē vërteta është: jo bile kalkulim por është kalkulim i keq. Jo për tē, por për çdokend. Unë vetë thash se do tē abstenoja tē bëj kalkulime pa shifra tē vërteta. Nën një.

Dhe tjetra, këtu s'u fol për kurrfarë dhune. Unë as që kam përmend kurrfarë problemi tē dhunës dhe është shumë qesharake me thënë që e përkrah dhunën. Për më tepër, po tē mos ishte fjalë që thuhet në Kuvend, unë do tē lypsha llogari. Faleminderit.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti Hamiti. Para se tē hyjmë në votim, ministri Kosumi ka kërkuar tē japë disa sqarime plotësuese. Urdhëroni zoti ministër.

MINISTRI BAJRAM KOSUMI:

Kryesues, faleminderit shumë. Unë kisha dëshirën edhe për Projektligjin e parë, në fund tē japë disa sqarime, sepse kjo është në tē mirën e punës në miratimin e projektligjeve, për çka jam i interesuar së bashku me ju.

Por tash, po e shoh se në këtë rast është edhe më e domosdoshme, për shkak se disa çështje që u ngritën pak janë si shumë serioze, ndërsa edhe janë politizuar dhe edhe këtu u politizuan.

Fjala është për banesat e uzurpuara. Së pari të them se unë e kuptoj me të drejtë problemin që ekziston. Ky problem ekziston në Kosovë. Dëshiroj të them se nuk është problem i ri, nuk është problem vetëm i pasluftës, por është problem prej vitit 1912. Ka qytetarë të Kosovës që katër herë e kanë ble pronën e vetë dhe katër herë ua ka marrë shteti i atëhershëm. Do të thotë, janë me emra e mbiemra, nuk janë vetëm fjalë. Katër herë kanë paguar pronën e vetë. Një.

Pas luftës, është shtuar ky problem. Dhe unë dëshiroj tash të them për problemin që ekziston pas luftës. Së pari, ligji që unë kam sjellë këtu në emër të Qeverisë nuk rregullon raste të veçanta dhe raste devijonte të shoqërisë. Sepse, ligji s'do të kishte kuptim po të merrej me rregullimin e devijimeve të shoqërisë. Ligji përcakton bazat e rregullit të rendit dhe të paqes në një shoqëri. Dhe kushdo që devijon prej atij rregulli të atij ligji, janë mekanizmat tjerë që merren me atë çështje. Janë ligjet tjera, sikur që përmendi deputeti Hamiti, ligji për pronën që do ta rregullonte këtë fushë por janë edhe mekanizmat tjerë, është gjyqi, është policia dhe mekanizmat që i ka çdo shoqëri demokratike.

Unë mund ta jap një përgjigje më të gjerë, sepse si ministër i Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor kryesoi punën e standardit të gjashtë. Prandaj, unë do të dal tani pak edhe jashtë ligjit për shkak të mënyrës si u diskutua për këtë çështje për të thënë disa fjalë këtu.

Standardi i gjashtë ka të bëjë me pronën. Tash për tash me pronën e uzurpuar merret Departamenti për çështje pronësore dhe banesore, që është i UNMIK-ut. Nuk është në kontroll të institucioneve demokratike të Kosovës, as të Ministrisë, as të Qeverisë dhe askujt tjetër. Dhe, deri diku pajtohem se ky Departament, nuk ka bërë punën e vet ashtu siç duhet, por e ka bërë një punë të mirë që mendoj është mirë ta dimë të gjithë. Ky Departament sado që mund të jetë me një pikëpyetje mbrota, ka evidencuar pronën e uzurpuar. Unë nuk e kam shifrën qindpërqind të saktë, por mund të gaboj për pak numra. Do të thotë nuk është as 30.000 as 40.000 por është diçka mbi 20.000 në tërë Kosovën si raste të banesave të uzurpuara. Dhe, në këto raste, do të jenë banesa të uzurpuara të të gjithë qytetarëve, do të thotë nuk ka banesa të uzurpuara të serbeve a të shqiptarëve, ose të boshnjakëve. Ajo është pronë e qytetarëve, e një qytetari të Kosovës e uzurpuar dhe si e tillë është problem. E unë kisha për të lutur, do të thotë, anipse ndoshta në këtë moment bashkësia serbe mund të jetë më e rrezikuar në këtë çështje. Në këtë çështje ta shohim si një devijim themelor të shoqërisë dhe jo ndoshta si raport në mes të kësive etnike.

Unë dëshiroj të them se çështja e pronës në Kosovë ka me u rregullouar. Nuk mund të rregullohet për një javë as për një vjet, sepse njëqind vjet ka qenë e çrrregulloar. Por, unë para jush po them se jo vetëm kjo Qeveri e Kosovës, jo veç ky Kuvend i Kosovës, por institucionet demokratike edhe në të ardhmen në Kosovë këtë çështje do ta zgjidhin. Prona, do t'u kthehet pronarëve të vërtetë – kushdoqofshin pronarët e vërtetë dhe kudoqofshin pronarët e vërtetë.

Këtë e them, sepse prona është parim i vendeve të civilizuara dhe demokratike, prona është e shenjtë dhe e paprekshme. Dhe ne e duam dhe jemi duke krijuar shtetin e Kosovës. Jemi duke e krijuar një shtet demokratik në të cilin shtet do të vlefjë ky parim fundamental. Prona është e shenjtë dhe do t'u kthehet të gjithë pronarëve të vërtetë.

Unë dëshiroj ta mbyll dhe të them se me këtë ligj nuk zgjidhen këto probleme drejtpërdrejt. Me këtë ligj krijohet mundësia që të vihet rendi dhe rregulla në këtë çështje, ndërsa me devijimet qofshin individuale qofshin edhe kolektive ose më të gjera - do të merren institucionet tjera dhe në forma tjera.

Dëshiroj edhe publikisht ta them këtë: askush këtu nuk dëshiron ta heshtë këtë çështje. Nuk ka deputet ose ministër ose dikush prej personave zyrtar të Qeverisë që dëshiron t'i mbyllë shtë para kësaj çështjeje. Jo. Ne e shohim këtë si një prej devijimeve themelore, sikur që ka edhe shumë çrregullime tjera në shoqerinë tonë, dhe këtë e kemi marrë barrë dhe përsipër ta sjellim në vendin e duhur. Ju faleminderit për mirëkuptim.

KRYESUESI FATMIR SEJDIU:

Ju faleminderit zoti ministër. Edhe ju dolët pak jashtë kontekstit, por në rregull është.

Dëgjuat debatin, dhe ekspozenë hyrëse të ministrit, me sqarime plotësuese.

Ju thërras që të deklarohemi:

Kush është për miratimin në parim të Projektligjit për banim? Ju faleminderit.
A ka kush kundër? Asnjë kundër.
Abstenime? Asnjë.

73 deputetë janë prezent në sallë.

Konstatoj se Projektligji për banim u miratua në parim.

Lidhur me këtë, vazhdon procesi i shqyrtimit të tij në komisione: Komisionin për bujqësi dhe pylltari, mjedis dhe planifikim hapësinor, si Komision përgjegjës funksional; Komisionin për buxhet, si Komision funksional dhe referues; Komisionin për legjislacion dhe Kornizë kushtetuese dhe Komisionin për komunitete, që janë komisione sikur edhe për projektligjin e mëhershëm.

Të nderuar deputetë, tanë kemi edhe pikën e fundit të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i rekondimeve të Komisionit për gjyqësi, legjislacion dhe Kornizë kushtetuese për emërimin e gjyqtarëve.

Së bashku me këtë material, keni edhe propozimin që ka dhënë Komisioni për legjislacion, gjyqësi dhe Kornizë kushtetuese.

A dëshiron ndokush nga Komisioni ta sqarojë qëndrimin e Komisionit?

Meqë nuk dëshiron askush, pyes:

Kush është që të miratohet propozimi i Komisionit sipas rekondimit të Këshillit prokurorial gjyqësor që Hamdi Podvorica të emërohet gjyqtar në Gjykatën Supreme të Kosovës. Ju faleminderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.
Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se u miratua propozimi i Komisionit.

Ky rekondim do t'i përcillet Përfaqësuesit special të Sekretarit të përgjithshëm.

Para se të përfundojmë me punën, lus të gjithë deputetët prezant t'i lënë kartelat këtu me qëllim të rregullimit të tyre për sistemin elektronik të votimeve, sepse kanë ndodh probleme të ndërkokshme.

Me kaq, mbyllim punimet e Seancës së sotme. Ju faleminderit për prezencë.

Seanca përfundoi punën në orën 15.25.

E transkriptoi: rexhep.tullari@assembly-kosova.org, Zyra E04, tel.lok.10-508 – 038 211-860